საქართველოს სოციალისტ-ფედერალისტთა სარევოლიუციო პარტია | № 313 | 1918 წ. შაბათი. აგვისტოს 24. | № 313

სახალხო საქმე

ფასი 50 კაპ.

მთავარი კომიტეტის ორგანო

კავკავი ისევ ბოლშევიკებს აუღიათ. მთელი მსაჯულები დაატუსაღეს უმეტეს სერბიელი და ინგლისელი ოფიცერი. ახალ ათონში (სოხ. ოლქ.) ჩვენს ჯარსა და ასკერებს შორის შეტაკებაა: არიან დაჭრილ--დახოცილნი.

სა-პოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი
„სახალხო საქმე“
ღირს: თვით 10 მან., ნომერი ღირს პროვინციასა და ტფილისში 50 კაპ., რკინის გზის სადგურებზე 60 კ., განცხადება: ჩვეულებრივი სტრიქონი პეტიტით პირველ გვ. 60 კაპ., უკანასკნელ გვ. 40 კაპ. სამგლოვიარო განცხადება 15 მან. ხელის მოწერა და განცხადება მიიღება რედაქციის კანტორაში ყოველ დღე დილის 9—3 საათამდე, სასახლის ქუჩა, № 6, ფოსტის ყუთი 190, ტელეფონი 12—29.

ხანმოკლე ავადმყოფობის შემდეგ აგვისტოს 20-ს გარდაიცვალა
აკაკი ბესარიონის ძე ზრებაძე.
რასაც გულითადი მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ მეუღლე მისი თამარ ილარიონის ასული, მოხუცი მამა ბესარიონ, სიმამრი ილარიონ და სიდედრი ელისაბედ ძიმისტარიშვილები, ძვისლი ნიკოლოზ და ცოლის-და მარიამ სამხარაძენი. გამოსვენება ქვაშვეთის ეკლესიიდან შაბათს, აგვისტოს 24, დაკრძალვა (წირვის შემდეგ) წმ. ნინოს სასაფლ. 892

მშობლები: იერემია და მარიამ, ძმები: ვახტანგ და მიხეილ, და რძალი ქეთევან შვილებით გულისაშვილები აუწყებენ ნათესავთ და მეგობრებს, რომ კვირას ავისტოს 25 დიდუბის ეკლესიის გალავანში, საფლავზე გარდახდილი იქნება 40 დღის პანაშვიდი სამხედრო გზაზე ბოლშევიკებთან ბრძოლის დროს გმირულად დაღუპულ ბათუმის პარტიზანულ პოლკის ოფიცერ
დიმიტრი (მიტო) იერემიას ძე გულისაშვილის
სულის მოსახსენებლად. პანაშვიდი დაიწყება სრულ 12 საათზე. ამავე დღეს გარდახდილი იქნება პანაშვიდი სოფ. გიორგიწმინდაშიაც. 890

დიდი ცირკი
ძმ. ეფიმოვებისა
ძიზელის პრ., მუშტ., ახლო, საკუთ., ახლად შეკეთ კაპიტალური საზამთრო შენობა, ტელეფ. 16—60.
დღეს, აგვისტოს 24-ს გაიმართება
დიდი ბენეფისი
ოხუნჯებისა ვუდისა და მაის. ილეს ფრანგული ქიდაობა. მონაწილეობს 20 მოჭიდავე. პარადია „ესპანური ინკვიზიციისა“.
ანონსი: ამ დღეებში გაიხსნება გაზაფხულის სეზონი.
მთავარი ადმინისტრატორი პ. ელიზაროვი. 891

ტფილისი, აგვისტოს 24

შეთანხმება და საერობო არჩევნები.

საერობო არჩევნები თითქმის საქართველოს ყველა კუთხეში, გარდა ანარქიით მოცულ მხარეებისა, უკვე ხდება. ამ არჩევნებში სოციალისტური პარტიები, კერძოდ კი სოციალისტ-ფედერალისტები და სოციალ-დემოკრატები ერთად გამოდიან. ღდეს ასეთი ნაბიჯი საჭირო და აუცილებელი იყო, რადგან ჩვენ საერობო მუშაობისათვის, უნდა ვეძებოთ საერთო ძალები, რომელთაც განსაზღვრული პოლიტიკური გზი და მიმართულება ექნებათ. მეორე მხრით კი ისეთები, რომელნიც პრაქტიკულ მუშაობასაც შესძლებენ და ჩვენს არეულ-დარეულ ცხოვრებაში ცოტაოდენ წეს-რიგს მაინც შეიტანენ.

სამწუხაროდ ზოგიერთ ადგილებში, როგორც უკვე გვქონდა ჩვენს ...ზეთში მოხსენებული, შეთანხმება ...ნსა და სოციალ-დემოკრატებს ...რის არ მოხდარა, უეჭველია ... თავის მიზეზი ექნებოდა. მაგრამ ...ილ შემთხვევაში ცხლა, როცა ...ნხმება მრავალ ადგილას უკვე ...ა—უცნაურ შთაბეჭდილებას ...ნს ასეთი ჭრედობა: ერთ ... გამოვდივართ ერთად, მეო... იძულებული ვართ ჩვენ ... პარტიის საწინააღმდეგო ... ვაწარმოოთ. არა გვგონია, ...ისამე პარტიის თუ ორგა... სამწიფის და მტკიცე შეგ... ...წავებელი იყოს. უეჭვე... ყურადღება უნდა მიექცეს ...ანხმება, ცენტრში რომ ... პერიფერიებშიაც გადავი... ...ის ნიადაგი. რომელსაც ... მწიფოებრიობის განმტკი... გაჭირვებიდან გამოყვანა აქვს მიზნად, მეტად გამაგრდეს. დღეს ჩვენ გვჭირიან ცხოვრების ყოველ დარგში პოლიტიკურად სამედო და საქმიანი ხალხი. ამ მიზნით გამსჭვალულები ყოველთვის უნდა ვცდილობდეთ ცოცხალ ძალთა გაერთიანებას და შეთანხმებას არ უარვყოფდეთ.

ორიოდე სიტყვა კიდევ ჩვენს ამხანაგებს. შეთანხმება არ მომხდარა, როგორც ვიცით, სამტრედიასა და გორში, როგორც გადმოგვცემენ, სამტრედიელი ამხანაგები სრულიად აღარ გამოსულან საერობო არჩევნებში ცალკე სიით და თითქოს არც ხმის მიცემაში მიუღიათ მონაწილეობა. ასეთი ნაბიჯი დიდ შეცდომად მიგვაჩნია. თუ რომელსამე კუთხეში ვერ მოხერხდა სასურველი შეთანხმება, ჩვენი ამხანაგები მოვალენი არიან არჩევნებში აქტიური მონაწილეობა მიიღონ და არასოდეს არ უნდა იყვნენ პასიური მაყურებელნი საერობო საქმის წარმოებისა. ყველგან, სადაც ეს საჭირო და აუცილებელი გახდება, ჩვენი ამხანაგები უნდა გამოდიოდნენ ცალკე დარაზმულნი და შესაფერისი მუშაობა აწარმოონ. პარტიათა შეთანხმება კარგია მაგრამ ჩვენს ინდივიდუალობას ჩვენ თავის დღეში არ დავკარგავთ და ცალკე სიით გამოსვლით დამარცხებას ან ხმათა სიცოტავემ არ უნდა შეგვაშინოს და დაგვაბრკოლოს მით უმეტეს, შეთანხმება ჩვენ გვინდა არა რაიმე ადგილების მისაღებად, არამედ ამას გვიკარნახებს სამშობლოს საერთო მდგომარეობა და ის, რომ დარღვეული არ იყოს შეთანხმებული გზა რესპუბლიკის განმტკიცებისათვის, ცენტრში და კერძოდ ეროვნულ საბჭოში რომ არსებობს. მაშ ასე: სადაც შეთანხმება შესაძლებელია—შეთანხმება; სადაც რაიმე მიზეზით ეს ვერ მოხერხდა—ცალკე სიით გამოსვლა და საამისო მუშაობა. ეს სავალდებულოა პროვინციის ყველა ორგანიზაციათა და ამხანაგებისათვის.

ქართული პრესა

ეს-ერების გაზეთი „შრომა“ ეხება ეროვნულ საბჭოში შეტანილ შეკითხვებს და სამართლიანად ამბობს:

„აშკარაა, რომ შეკითხვა არ არის მარტო ოფიციალური ოპოზიციის ბრძოლის იარაღი, მისი კუთვნილება, ის მოვალეობაა ყოველი პოლიტიკური ჯგუფის, რომელიც ერის წინაშე პასუხს აგებს, და თავის ჯგუფობრივ ინტერესს მშრომელი ხალხის ინტერესზე მაღლა არ აყენებს.

თუ ამ მოსაზრებათა თვალსაზრისით შევხედავთ იმ შეკითხვებს, რომლებიც ეროვნულ საბჭოში შემოდის, უნდა ვსთქვათ, რომ მათ შესახებ კამათი არა ნორმალურ ატმოსფერაში სწარმოებს. შეკითხვები უმთავრესად ეროვნულ დემოკრატებს შეაქვთ. თუ რა ამოძრავებს მათ, ეს აშკარაა ბ. რ. გაბაშვილის სიტყვებიდან, რომელიც პირდაპირ ეუბნება სოციალისტებს: თქვენ ნგრევა შეგიძლიათ, აშენება კი არა, სახელმწიფოს აშენება თქვენი საქმე არ არისო. აშკარაა, თავიანთ შეკითხვებით და მათ გარშემო ატეხილ აგიტაციით ეროვნულ დემოკრატებს სურთ დასცენ სოციალისტების პრესტიჟი. ამ შემთხვევაში არა გულწრფელია მათი რწმუნება, თითქოს ისინი გამოდიან მხოლოდ სახელმწიფოებრივობის ინტერესების თვალსაზრისიდან. აქ ცხადზე უცხადესია, რომ მათ ამოქმედებს მხოლოდ ვიწრო ჯგუფური ინტერესები, თორემ განა მათ არ იციან, თუ სოციალისტურმა ინტელიგენციამ, რომელიც ჩვენი ინტელიგენციის ცხრა მეათედს შეადგენს, ვერაფერი შესძლო, მით უფრო ვერაფერს გახდება პოლიტიკური დეზერტირების და საზოგადოებრივი ინვალიდების ჯგუფი, რომელიც თავის თავს ეროვნულ დემოკრატების სახელმწიფოებრივ პარტიას უწოდებს?!

აი სწორედ ეს აშკარა კონტრ-რევოლიუციონური მიზანი, რომლისთვის ეროვნულ დემოკრატებს სურთ გამოიყენონ ყოველი შეკითხვა, აიძულებს ეროვნულ საბჭოს უმრავლესობის ფრაქციას თავისი ყურადღება მიაქციოს არა უმთავრესად შეკითხვის არსებით მხარეს, რამედ ეროვნული დემოკრატების სოციალური ბუნების გამომჟღავნებას და მათი პოლიტიკური მოღვაწეობის კრიტიკას. ამიტომაც არის, რომ საბჭოს ტრიბუნიდან ფაქტების ღრმა ანალიზის მაგიერ ხშირად სამიტინგო სიტყვები გვესმის, რაც უფრო აძლიერებს იმ ატმოსფერას, რომელზედაც მოგახსენეთ“.

მთავრობაში

მთავრობამ იუსტიციის მინისტრის მოხსენების თანახმად, დაადგინა: შეუძლებლად სცნოს სამოსამართლო საქმეებში ჩარევა ქალაქის თვითმართველობისა და სხვა და სხვა საზოგადო დაწესებულებათა

რადგან ოსმალოთა მთავრობამ არ სცნო ბათომში ქართველთა წარმომადგენელი, ბათომის ქართველთა ეროვნული საბჭო შუამდგომლობს საქართველოს მთავრობასთან, კვლავ აღიძრას ბათომში საქართველოს წარმომადგენლის დანიშვნის საკითხი იქაურ ქართველთა ინტერესების უზრუნველ-საყოფად.

—

გარეშე საქმეთა მინისტრის მოხსენებით მთავრობამ დაადგინა: 1) მიენდოს სამხედრო მინისტრს დაუყონებლივ გაგზავნოს ჯარი აბასთუმანსა და აწყურში იმ ადგილების დასაკავებლად, რომელიც დარჩა საქართველოს, ხოლო ქართველ ჯართან ერთად გაიგზავნოს გერმანელთა ჯარიც, 2) გადაეცეს ადერბეიჯანის მთავრობას მაჰმადიანთა კორპუსის ქონება, ამ უკანასკნელის აღნუსხვით და შესაფერ ოქმის შედგენით.

—

მიწათ-მოქმედების მინისტრის მოხსენებით მთავრობამ დაადგინა: დაევალოს ფინანსთა სამინისტროს დაუბრკოლებლივ და რიგს გარეშე მიაწოდოს მიწათმოქმედების სამინისტროს, მიწის რეფორმის დაჩქარებით ცხოვრებაში გასატარებლად საჭირო თანხა, ამ საქმისათვის გახსნილ 1,250000 მანეთის კრედიტიდან.

—

მთავრობის თავმჯდომარის მოხსენებით მთავრობამ დაადგინა: შეძენილ პურით პირველად დააკმაყოფილონ ჯარი, შემდეგ მუშები,—სახელმწიფო და წესებულებათა მოსამსახურენი და დამშეული ადგილები, შემდეგ კი დანარჩენი მცხოვრებნი.

—

სამხედრო მინისტრის მოხსენებით მთავრობამ დაადგინა: მიანდოს სამხედრო მინისტრს კადეტთა კორპუსის ლიკვიდაცია და მიეცეს საამისოდ საჭირო თანხა.

—

სახალხო განათლების მინისტრის მოხსენება ტფილისის გიმნაზიების ქართველებსა და არა ქართველებს შორის განაწილების შესახებ მოწონებულ იქმნა. მინისტრს მიანდეს მიიღოს ზომები, რომ გიმნაზიების ხარჯები მათმავე შემოსავალმა დაჰფაროს.

სახალხო მასწავლებელთა მდგომარეობის გაუმჯობესობის შესახებ კანონ-პროექტი მოწონებულ იქმნა მთავრობის მიერ.

—

მიწათ-მოქმედების მინისტრის მოხსენებით მთავრობამ დაადგინა: მიანდოს მიწად-მოქმედების მინისტრს შეშის დაგროვების საქმე

—

მთავრობამ განიხილა და მოიწონა იუსტიციის სამინისტროს მიერ წარდგენილი კანონ-პროექტი სპეკულიაციასთან ბრძოლის შესახებ.

—

გარეშე საქმეთა სამინისტრომ ოსმალეთისა და ადერბეიჯანის მთავრობათა წარმომადგენლებთან შუამდგომლობა აღძრა, რათა მათ ნება დართონ და მიიღონ ზომები ლტოლვილთა თავის ადგილსა და მიწა-წყალზე დაბრუნებისათვის

—

განათლების სამინისტრომ ნება დართო პოლკოვნიკ სტრელეცკის და კლიმოვსკის, ტფილისში გახსნან კერძო საშუალო სასწავლებელი უუფლებოდ.

უკანასკნელი ცნობები

ბაქო

ბაქოდან კავკავში შემდეგი დეპეშა გაგზავნეს: „კავკავი. თერგის საოლქო საბჭოს. ივლისის 31-ს, კრიტიკულ მომენტში, როდესაც თურქ-გერმანელები ბაქოში შემოჭრას სცდილობდნენ, ბოლშევიკების მთავრობამ დასტოვა ბაქოს პროლეტარიატი. ძალა-უფლება ბაქოში ფლოტის დიქტატურამ აიღო, რომელმაც ლაშქარი და პროლეტარიატი გააერთიანა და მტერიც უკუაქცია. ინგლისელებთან სამხედრო ტეხნიკური შეთანხმება მოხდა და ამ ჟამად მტერი ქალაქიდან განდევნილია და უკან იხევს. გთხოვთ შეგვატყობინოთ როგორი მდგომარეობაა თერგსა და ყუბანის ოლქებში. დიქტატურის თავმჯდომარე ტიუშკოვი

კავკავი

გუშინ კავკავიდან ჩამოსულმა გადმოგვცა, რომ აგვისტოს 6-ს კავკავი თერგის ყაზახებმა აიღეს. მათ მეთაურობდნენ სოკოლოვი, ბელიკოვი და ივანოვი. ყაზახებთან ერთად ოსებიც მოქმედებდნენ. საოლქო საბჭო შეიპყრეს, ბოლშევიკები ქალაქის გარეთ მიიმალნენ. აგვისტოს 15-ს ბოლშევიკებს მიეშველენ გროზნოდან, შეტევა დაიწყეს და აგვისტოს 17-ს ქალაქი ისევ აიღეს, ყაზახებმა ქალაქი ჩააბარეს წინააღმდეგობის გაუწევლად, ხოლო წინასწარ გაიტანეს ქალაქიდან სურსათსანოვაგე და საომარი მასალა. ბოლშევიკებთან ერთად ქალაქში შევიდნენ ინგუშები და საშა გეგეჭკორის რაზმი, მისივე მეთაურობით. ქალაქი ძალიან დააზიანა ზარბაზნების სროლამ და ოსების მიერ წარმოებულმა ძარცვა-გლეჯამ. მრავალ ადგილას გაჩნდა ცეცხლი, განსაკუთრებით დაზიანდა მოსკოვის, ტოლსტოის, ჰოსპიტლის, როსტოვის, ლომონსოვის ქუჩები და დაიწვა „ორიანტის“ სასტუმრო. ბოლშევიკები ძლიერად ვერ გრძნობენ თავს. მცხოვრებლები დარწმუნებული არიან, რომ ყაზახები კვლავ მოვლენ უფრო მეტის, ახალი ძალებით. ორშაბათს ხმები გავრცელდა ყაზახები კვლავ მოდიანო, ცნობები არ გამართლდა.

კავკავიდან და ყაზბეგიდან

ჩამოსულთა სიტყვით მდგომარეობა საქართველოს სამხედრო გზაზე ასეთია: დარიალის ხიდის იქით 2 ალაგას ზვავია ჩამოწოლილი. მგზავრები ფეხით გადადიან ზვავზე და ბარგი ხელით გადააქვთ, ხოლო ცარიელი ფურგუნები რვა-რვა ცხენით გადააქვთ. მგზავრების უმეტესი ნაწილი ვერ ბედავს ადგილიდან დაძვრას, ვინაიდან კავკავიდან ცნობები მოდის, რომ მის ახლო-მახლო მგზავრებს სძარცვავენ. ყაზბეგს იქით მგზავრებს აჩერებენ, თუმცა ფურგუნებით ხანდახან მშვიდობიანად აღწევენ თავს ამას. ამ დღეებში ერთი ფურგონი უკანვე დაბრუნდა კავკავიდან კავკავში უწესრიგო სროლა ყოფილა. სად. ყაზბეგთან სურსათი სრულიად არ მოიპოება. რუსთა ეროვნულმა საბჭომ დაადგინა მდგომარეობის გამორკვევამდე კავკავისაკენ არავინ გაგზავნოს.

ომის დეპეშები

დასავლეთის ფრონტი.

ბერლინი. 8—22. კრონპრინც რუპრეხტის ლაშქარი. კემელის რაიონში მტრის იერიშები მოვიგერიეთ ლოკერ დრონტელის გზატკეცილის ორივე მხრივ არასის სამხრეთით ინგლისელებმა კვლავ მოიტანეს იერიშები. მონაწილეობდნენ ახალ-ზელანდიელებიც. 20 კილომეტრის ფრონტზე სასტიკი იერიშები მოჰქონდათ. ყველა იერიში მოვიგერიეთ და დიდი ზარალიც მივაყენეთ მტერს. სომასა და უაზს შუა სიწყნარე იყო. ნუაინის სამხრეთ დასავლეთით აგვისტოს 20-ს, ღამით, ჩვენმა ნაწილებმა უკან დაიხიეს. მთელი დღე ჩვენ მიერ დატოვებულ პოზიციებს მტერი ზარბაზნებს ესროდა. ჩვენმა ჯარმა, კარლეპონის ტყეში რომ იბრძოდა, უაზს აქეთ დაიხია; მტერმა ეს ვერ შენიშნა. ბლერანკურსა და ენს შუა მტერი განაგრძობდა იერიშებს. მხოლოდ ბლერანკურთან დაიპყრო მან ტერიტორიის ნაწილი.

სალამოს განსაკუთრებული სიმწვავით მოჰქონდა მტერს იერიშები მორსენშლუხტის ორივე მხრით, მაგრამ ამაოდ.

ვენა. 8—22. სიმონეს მთაზე (იტალიის ფრონტზე) იტალიელთა იერიში მოვიგერიეთ.

ალბანიის ფრონტზე ჩვენმა საჰაერო ესკადრილიამ, რომელიც ავსტრო-უნგრეთისა და გერმანიის ჰაეროპლანებისა და კუკის ჰიდრო-ჰაეროპლანებისაგან შესდგება, ვალონთან იტალიელთა ანგარებზე იერიში მიიტანა. მრავალ ადგილს ცეცხლი მოეკიდა. ჩვენი ჰაეროპლანები უკან დაბრუნდა.

პალესტინის ფრონტი.

სტამბოლი. 8—22. თხრილების ორივე მხრით საარტილერიო ბრძოლაა. საჰაერო ბრძოლაც გაცხოველებულია. ჩვენი დარაჯები თავს დაეცნენ აჯანყებულთა ბანაკს და დიდად დაზიანებული განდევნეს.

აგვისტოს 20-ს ღამით სტამბოლზე გადაფრინდა მტრის 2 ჰაეროპლანი. მრავალი ყუმბარა ჩამოაგდო. დაჭრილია 9 მცხოვრები, რამდენიმე მაღაზია დაზიანებული.

უცხოეთი

ლონდონი. 8—. საყოველთაო არჩევნები ნოემბრისთვის არის დანიშნული. მომავალში ბრიტანიის ყველა სამფლობელოს ეყოლება მინისტრ-პრეზიდენტი ლონდონში: იგინი სამხედრო ბინეტის წევრებად ჩაირიცხებიან. ინდოეთსაც ეყოლება წარმომადგენელი.

ციურიხი. 8—21. სტეფანის სააგენტოს ცნობით იტალიაში ამერიკის ჯარი უნდა ჩამოვიდეს.

ბერნი. 8—20. „პტი ჟურნალის" ცნობით მონბლანის ობსერვატორიის ყოფილი დირექტორი ასტრონომ-პროფესორი სტეფანიჩი, რომელიც ომის დასაწყისში საფრანგეთის ლაშქარში იყო მფრინავად, ჩეხ-სლოვაკების ჯარის უფროსად არის დანიშნული ციმბირში. სტეფანიჩი ამ დღეებში ციმბირში მიემგზავრება.

კოპენჰაგენი. 8—20. მოსკოვში დაატუსაღეს ყველა სერბელი და ინგლისელი ოფიცერი. დღემდე უკვე 1.000 ტუსაღი გააგზავნეს კრონშტადტში.

ბერნი 8—21. ფრანგული გაზეთები ნიშნავენ, რომ გერმანელები დიდის ...რგიით აძლიერებენ დასავლეთის ...ონტს. სულ ახალ-ახალი ნაწილები ...ოდიან ფრონტზეო.

...მერიკული პრესა იხილავს ომის ამ... და ამბობს, ომის გათავება მომა... გაზაფხულის ადრე არ არის მოსა...ხელიო, ე. ი. იმ დროს, როდესაც ...ფოშის განკარგულებაში იქნება ...იკის 3 მილიონიანი ლაშქარი.

...ენა. 8—20. გერმანულ სოციალისტების ლიდერი შეიდემანი შვეიცა...ში ჩავიდა.

ბერლინი. 8—20. ოთხშაბათს გერმა...ის კანცელარიაა გერმანულ პარტიების ლიდერებს მიიღებს და გააცნობს მათ მთავარ ბანაკში მომხდარ ...ათბირის მიმდინარეობას.

სამარა. 8—18. სამარაში შესდგა ...როვნული კრებულის წევრთაგან კომიტეტი, რომელიც თავის თავს სრულიად რუსეთის მთავრობად სთვლის უმრავლესობა ამ კომიტეტისა ს.-რევოლიუციონერთაგან შესდგება.

კიევი, 8—21. დონის მთავრობამ პრე...ის წარმომადგენლებს აუწყა დონის ...ლქისა და უკრაინის ხელშეკრულების ...ვარი დებულებანი: ხელშეკრულება... ...აღნიშნულია: რომ ორივე მხარე ...ობს ურთიერთის დამოუკიდებლობას ...უფ...ებას საბაჟო დაწესებულებათა ...სპობისათვის.

...უბანის მთავრობა მოითხოვს უკრაი...თან სავაჭრო ურთიერთობის აღდ...ას.

...ნგ-კონგ, 8—21. რეიტერის სააგ...ტოს ცნობით მდ კანტონი კალაპოტ...დან ამოვიდა: 5,000 კაცი უსახლ...როდ დარჩა, 25,000 კაცი რჩება უსურ...ოდ.

ახალი ამბავი

დაჯილდოება. სამხედრო მინისტრ...ა სიმამაცისათვის მეოთხე ხარისხის ...ფეხის-გვირგვინიანი ჯვრით დააჯილ...ოვა ბათომის პარტიზანულ პოლკის ...მანდირი გენერალ მაიორი იოს. გე...ანიშვილი.

— ასეთივე ჯილდო მიეცა მიხეილის ...სხოვნო არტილერიის მეოთხე რო...ს კომანდირს კაპიტან სერგ. ნევსკის.

დანიშვნა. სამხედრო მინისტრის ...ნკარგულებით, საქ. სამინისტროს სა...ოთო განყოფილების უფროსი პორ. ...ოვანი თანახმად თავის თხოვნისა, ამ ...ნამდებობიდან განთავისუფლდა და ...ნიშნა სახ. მინისტრის განკარგულე...ში.

+ გორის სამხედრო უფროსი ოქუ...ვილი დაინიშნა სამხედრო მინისტრის ...აბს-ოფიცრად — ხოლო მის ადგილზე ...ნიშნა განჯის სამხედრო უფროსი ...ლკოვნიკი ოქროპირიძე.

წარჩინება. სამხედრო მინისტრის ...ანკარგულებით, საქართველოს რესპუბ...იკის სამხედრო სასამართლოს თავმჯ...დომარეს პოლკოვნიკ იონ ორინიშვილს ...ენერალ მაიორობა ებოძა.

მხატვარი რეპინი. როგორც „კი...ვსკაია მისლი", გადმოგვცემს, გამოჩე...ლ რუს მხატვარ — რეპინის გარდაცვა...ება მართალი არ ყოფილა.

„ინჟინერ და ტექნიკოსების ...რთული ამხანაგობის" წევრთა საერ...ო კრება დანიშნულია კვირას აგვის...ოს 25 ქართულ სათავადო სამეურნეო ...ხვის დარბაზში, სასახლის ქუჩა № 6, ...ღის 11 საათზე. განსახილველია ...დე საგულისხმიერო საკითხები (ამ...

არჩევა გამგეობისა და სხვა) დასწრება ყველა წევრისათვის სავალდებულოა; დასწრება შეუძლიანთ აგრეთვე ამხანაგობაში შესვლის მსურველთაც.

+ ახალ-ათონში. სახალხო რაზმის მთავარ შტაბს ატყობინებენ, რომ ახალი ათონის რაიონში (სოხუმის ოლქი) შეტაკება მოხდა სახალხო რაზმელთა და ოსმალთა ასკერების ბრბოს შორის. ჩვენის მხრივ არიან დაჭრილნი და დახოცილნი.

+ გარნიზონის უფროსმა დაატუსაღა: შტაბს-კაპიტანი ხელაევი მეციხოვნე ჯარის უფროსის შეურაცხყოფისათვის პოდპ. მგელაძე მკვლელობისათვის, ჯარის-კაცები: ფირცხალაიშვილი, ლომჯარია და ქელიძე მკვლელობისათვის; ჯარის კაცები სამხარაძე და მიქაბერიძე ბრძანების აუსრულებლობისათვის.

+ სპირტის სასმელები. მთავრობის მიერ სპირტის რეკვიზიციის შესახებ დადგენილების გამოტანის შემდეგ სპირტის სასმელები ქალაქში 40—50 პროცენტით გაძვირეს.

+ რუსთა ეროვნულ საბჭოში ბევრი თხოვნა შეაქვთ ბათომში წასვლის ნებართვის შესახებ. ასეთი თხოვნები 2 ფოტოგრაფიულ სურათით უნდა გაეგზავნოს ბათომის ციხის უფროსს, რომელზედაცაა დამოკიდებული ბათომში შესვლის ნებართვა.

+ „შევარდენის" კრება კვირას აგვისტოს 25 დანიშნულია ქართული ტანსავარჯიშო საზოგადოების „შევარდენის" კრება, ყოფილ სამხედრო-საგიმნასტო სკოლის შენობაში (ფეიერვერკის და ალექსანდროვის ქუჩ. კუთხე.) საზოგადოების ყველა წევრს და საქართველოში ფიზიკურ განვითარების იდეის თანამგრძნობლებს სთხოვენ მიბრძანდნენ ზემოხსენებულ შენობაში შუადღის 12 საათისთვის.

+ ერევნიდან ჩამოვიდა სომხეთის რესპუბლიკის გზათა სამინისტროს წარმომადგენელი ინჟ. სალხაზიანი, რომელსაც დაკისრებული აქვს მოელაპარაკოს საქართველოს გზათა სამინისტროს სომხეთის რკინის გზაზე სადგ. ჯაჯურამდე მატარებლების მიმოსვლის ორჯერიგების თაობაზე.

+ გ. ლორთქიფანიძის მოხსენება. აგვისტოს 15, საშუალო სკოლის კურსებზე, მასწავლებელმა ბ-ნ. ლორთქიფანიძემ, წაიკითხა მოხსენება სკოლების ნაციონალიზაციის შესახებ; უმთავრესი დებულება მოხსენებისა შეიცავდა ყველა ტიპის სასწავლებლებში სრული ნაციონალიზაციის გატარების შესაძლებლობას. მომხსენებელმა ნაციონალიზაციის ყველა ფაქტორს გაუწია ანგარიში და დაამტკიცა, რომ ასეთი ცვლილება სკოლებში შესაძლებელია. მოხსენების შემდეგ კ ებამ ერთხმად სცნო სრული ნაციონალიზაციის გატარების აუცილებლობა და დაადგინა: ეთხოვოს განათლების მინისტრს, რომ გამოსცეს სათანადო კანონი.

+ ექ. მუსხელიშვილის დათხოვნის გამო. „ქართველ ექიმთა და ბუნების მეტყველთა საზოგადოების პრეზიდიუმი შესახებ ვ. ს. მუსხელიშვილის დათხოვნისა რკინის გზის საავადმყოფოდან და დადგენილებისა ამა გზის ექიმთა კავშირისა, მხურვალე თანაგრძნობას უცხადებს როგორც მუსხელიშვილს ისე კავშირს, ბოიკოტის ქვეშ სთვლის მუსხელიშვილის ადგილს და ხმა მაღლა აცხადებს, რომ ყოველივე კულტურულ საზოგადოებას დიდად უნდა მოეკონდეს თავისი ღირსეული სპეციალისტით და საზოგადო მოღვაწით, როგორიცაა მუსხელიშვილი და არა სდევნიდეს სამსახურიდან და ისიც უმიზეზოდ. ამ გვარი საქციელი თვითნებობად უნდა ჩაითვალოს. თავმჯდომარე ექ. გიოსალაძე

+ საბუღალტერო კურსები. სახალხო განათლების სამინისტროს ნება დაურთავს ალ. საათაშვილისთვის გახსნას ტფილისში ბუღალტერიის კურსები ქართულს ენაზე. კურსებზე მიიღებიან როგორც ვაჟები, ისე ქალები, წლოვანების განურჩევლად. ჩაწერა შეიძლება ყოველ დღე დილის 10-დან 12 საათამდე. დუმეთის ქუჩა, სახლი № 9 (1 სამილიციო უბანი)

+ ტფილისის მილიციის შენახვა შინაგან საქმეთა სამინისტროში მუშავდება კანონ-პროექტი ტფილისის მილიციის შესახებ ხარჯების 50% ხაზინიდან გაღების შესახებ.

+ მარილი. ქალაქის გამგეობამ გადასწყვიტა გაგზავნოს ქერჩში ხორბლის სამიეტი მარილში გასაცვლელად.

+ მაზი. ამ დღეებში ქალაქის სხვა და სხვა ადგილას, 130 ფუთი მაზი აღმოაჩინეს. ეს მაზი ქალაქის გამგეობამ ჩამოართვა და ქალაქის წყალ-სადენისათვის ავალამი უნდა გაეგზავნა, მაგრამ ...სურსათო ...ის უფროსმა რეკვიზიციის წესით ჩამოართვა გამგეობას. ქალაქის გამგეობა ცდილობს დაიბრუნოს ეს მაზი ქალაქის წყლის გასაწმენდად

+ დაბრუნებული ტყვეები. მოსკოვით ტფილისში ჩამოვიდა 160 ქართველი ჯარის კაცი, რომელნიც ავსტრო-უნგრეთში ტყვედ იყვნენ წაყვანილნი.

+ ამიერკავკასიის ქალაქების დელეგატთა ყრილობა. ამიერკავკასიის ქალაქთა კავშირის მთავარი კომიტეტი 5 სექტემბერს ტფილისში იწვევს, საქართველოს, აღერბეიჯანის, და სომხეთის რესპუბლიკების ქალაქების დელეგატების ყრილობას. ყრილობაზე წარმომადგენლობა პროპორციონალურია ქალაქის 20 ხმოსანს 1 წარმომადგენელი ეყოლება. ყრილობაზე მონაწილეობას მიიღებენ ქალაქის თავები და ხმოსნებიც.

შეცდომის გასწორება.

გუშინდელ ნომერში აკ. პ—ვას წერილის დასაწყისში „სამტრედიელ სოც.-დემ დადგენილების გამო" ტექსტშია შეტანილი, ნამდვილად კი სათაურად უ და იყოს ფრჩხილებში. იმავე ნომერში წერილს ქართველ მასწავლებლებს აწერია „შემდეგის"-ო უნდა იყოს: **დახასრული.**

საქ. სოც.-ფედ. სარევ. პარტიაში

სტუდენტების კრება. დღეს, აგვისტოს 24-ს საღ. 7 ს პარტიულ კლუბში დანიშნულია სოციალისტ-ფედერალისტ სტუდენტთა კრება. ამხანაგებს სთხოვენ აუცილებლად დროზე დაესწრონ.

ჟურნალისტის დღიური

2

დეზერტირები.

ბოლშევიკური ფსიქოზი თითქოს თანდათან ნელდება. ხალხი ფხიზლდება და ჩვენი სახელმწიფოებრივი მექანიზმიც თანდათან წესიერ კალაპოტში დგება. უკანასკნელი სამხედრო კანონები საშუალებას აძლევს ჩვენს ქვეყანას რეგულიარული ჯარი შექმნას და მზად იყოს ყველა იმ უბედურებისათვის, რომელიც ჯერ კიდევ შესაძლებელია თავს დაგვატყდეს.

მაგრამ რეგულიარული ჯარის შესაქმნელად, როგორც არა ერთხელ თქმულა, მარტო კარგი კანონის გამოცემა არა კმარა. საჭიროა ამ კანონების შესრულებაც. ამ მხრით კი ჯერ კიდევ ბევრი რამ არის გასაკეთებელი, ასე, მაგალითად, სხვა და სხვა სამხედრო ნაწილის უფროსისაგან ხშირად გაიგონებთ საყვედურს, დეზერტირობა ისევ არსებობს, მოვლენ ჩაცვამენ ტანისამოსს და გაიპარებიანო. ეს ნაშთი ბოლშევიკური რევოლუციის გაღრმავებისა, ეს სამარცხვინო ლაქა ჯარის გახრწნილობისა, თურმე, ჯერ ისევ დარჩა ჩვენს ჯარში. აიხსნება ეს გარემოება იმით, რომ დეზერტირი სრულს უპასუხისმგებლობასა ჰგრძნობს. მას ჰგონია, რომ, თუ სახელმწიფო ქონება გაიტაცა და თავის სახლში დაბრუნდა, მას არავითარი პასუხი არ მოეთხოვება.

ყოფილა მრავალი ისეთი შემთხვევაც, რომ პოლკის უფროსი სწერს სოფლის კომისარს, ჯარის კაცი გამოიპარა, დაატუსაღეთ და გამომიგზავნეთო; მაგრამ ამისთანა განკარგულება არამც თუ სისრულეში მოუყვანიათ, პასუხიც კი არ ულირსებიათ.

ამნაირი გზით თუ ვიარეთ, ვერასოდეს ჯარისთვის საჭირო კონტიგენტს ვერ მოვაგროვებთ და სახელმწიფო ქონებაც ფუქსავატად გაიფანტება.

ამ სენის მოსასპობად საჭიროა განსაზღვრული და სასტიკი სასჯელი იქმნას შემოღებული დეზერტირებისთვის და შინაგან საქმეთა სამინისტრომაც გონუმარტოს მაზრისა და სოფლის ადმინისტრაციას, რომ სამხედრო ნაწილების უფროსების განკარგულებანი დეზერტირების დატუსაღების შესახებ დაუყონებლივ შესრულებულ უნდა იქმნას.

სანამ დეზერტირი თავის თავს სრულიად უპასუხისმგებლოდა ჰგრძნობს, სანამ ადმინისტრაცია საშუალებას აძლევს დეზერტირებს თავისუფლად იარონ სოფელში, ჩვენ რეგულიარული ჯარის შექმნის იმედი არ უნდა გვქონდეს.

უპირველესი ჩვენი მოთხოვნილება კი სწორედ ჯარის შექმნაა. თუ ჯარი გვეყოლება, დამოუკიდებლობასაც დავიცავთ; თუ ჯარი არ გვეყოლება, აღარც დამოუკიდებლობა გვეყნება და ჩვენი ქვეყანა სხვების სათარეშო მოედნად გადაიქცევა. ვისაც არ მოეწყინება, ხელების ფათურს დაიწყებს ჩვენს შინაურ ცხოვრებაში.

არა გვგონია, ასეთი მდგომარეობა ვისმესთვის იყოს სასურველი და სანატრელი.

შინაური.

„მრეწველობა და ტექნიკის" ამხანაგობის დაარსების გამო

ეს საზოგადოება თავის არსებობას იწყებს ხვალიდან. კვირას აგვისტოს 25-ს მოხდება ამ საზოგადოების გამგეობის არჩევნები დროულია და მიზან-შეწონილი მისი დაარსება, ამიტომ მინდა ორიოდე სიტყვით შევეხო მას.

პოლიტიკური თავისუფლების შესარჩენად საჭიროა ეკონომიური აღორძინება და მრეწველობის განვითარება, რისთვისაც გვაქვს აუარებელი ბუნებრივი სიმდიდრე და რაც მოითხოვს მაგიურ შეფარდებას ცოდნისას კაპიტალთან. მართალია, ჩვენი ნორჩი რესპუბლიკა განიცდის ეკონომიურ კრიზისს, მაგრამ ხალხში ფული მაინც აუარებელია; მომენტი მოითხოვს ხალხი დაინტერესებული იქმნეს მრეწველობით და განვითარდეს ჩვენში „ამერიკანიზმი", ესე იგი სახალხო აქციონერული საზოგადოებები უნდა დაარსდეს და მათ დაარსებაში ინიციატივა უნდა აიღონ ინჟინერებმა, ტეხნიკოსებმა და ჩვენმა ინტელიგენციამ; უნდა გასწიონ ერთნაირი იდეური პროპაგანდა, რომ ჩვენშივე მოხდეს ის, რაც ხდება ამერიკაში, იქ ყოველივე ძუშას მიაჩნია საჭიროდ შეიძინოს ფაბრიკების, ქარხნების აქციები. დღეს, როდესაც სპეკულიაციას აქვს ადგილი, თავისთავად ცხადია, რომ ასეთ აქციონერულ საზოგადოებებში ფულს კაპიტალისტები არ შეიტანენ, რადგან მათს ათსა და ოც პროცენტს ურჩევნიათ 100 და 1,000 პროცენტი.

მაგრამ ეს ხომ გარდამავალი ხანაა!

როდესაც სპეკულიაციას მოეღება ბოლო, მაშინ დადგება სასურველი მომენტი. კაპიტალისტები მოსძებნიან ასეთს საზოგადოებებს, რომ შეიტანონ თავიანთი კაპიტალი და ამით ათი მადა პროცენტებზე შემცირდება, რაც საქართველოს აღორძინებისთვის კარგი იქნება. ამ მხრით საჭიროა შემუშავება ზოგიერთ კონცესიების და პროექტების. ეხლავე ამ საქმისთვის მზადებაა საჭირო, საჭიროა მთავრობის მხრივ ერთნაირი მორალური დახმარებაც! ამ საზოგადოების ინიციატორები არიან ახალგაზდა ინჟინრები და ტეხნიკოსები. საზოგადოებას მიზნად აქვს მრეწველობის განვითარების ინიციატივა ჩვენში და ამიტომ ვუსურვოთ მას ნაყოფიერი მუშაობა!

ინჟენერი **გრ. გეგეჭკორი.**

ქართველი ისრაელები

(სიონისტების ყრილობის გამო სუჯუნაში)

სიონიზმის იდეოლოგი საქართველოში, — რაბინი ბააზოვი, — კარგად ცნობილი პირია ჩვენი მკითხველი საზოგადოებისთვის.

როგორც „პოლიტიკოსი", იგი, სანამ მის მოღვაწეობას ჩვენში კბილს გაუშინჯავდით, კარგად მიღებული იყო ქართველ საზოგადოებაში და ზოგიერთმა გაზეთმა „ფართოდ გაუღო თვისი კარები" მის ქადაგებას სიონიზმზე, რითაც, რასაკვირველია ხელი შეუწყო მის დასაგმობ ზრახვებს: — ქართველთ ისრაელების საქართველოსა და სხვა ქართველებთან დაშორებისა და მათი ურთი-ერთისაგან გათიშვის სურვილს.

მაგრამ, რა წამს ჩვენ ვამხილეთ რაბინის ორპირობა და ჩვენთვის მისი დასაღუპავი ზრახვები, ან მყისვე ფერი იცვალა და ოფიციალურად გაზეთში განაცხადა, სიონისტი არა ვარო. შემდეგ კი როცა მისი ნაწერებისა და ფარული მოქმედების მცირე ანალიზმა ნათელ ჰყო მისი სიონისტობა, ამ სიტყვის ბაზელ-ჰააგის სრული მნიშვნელობით, — ის გამოტყდა და დაიწყო მტკიცება, რომ არასოდეს ვყოფილვარ პოლიტიკური და აქტიური სიონისტობის მომხრე, ვარ მხოლოდ პასიური სიონისტიო. მაგრამ მამლის და გლეხის არ იყოს, ჩვენ ფიცი გვწამდა, ბოლო გვაკვირვებდა. რაბინი ბააზოვი სიტყვიერად და პრესის საშუალებით არ. მუნებდა ქართველ საზოგადოებას, რომ იგი მზად არის თავი შესწიროს საქართველოს ბედნიერებას და თავისუფლებას, რომ იგი ცდილობს გაუნათლოს ქართველი ისრაელები, რათა სხვა ქართველებთან ერთად საერთო ძალ-ღონით შესძლონ ქართული კულტურის აყვავება და სხვა ასეთები. და ამავე დროს იგი მიდიოდა რუსის ებრაელებში და საშინელ ცილსა სწამებდა მთელ ქართველ ხალხს და მის დემოკრატიის ხელმძღვანელთ. აგრეთვე დადიოდა ჩვენი ქვეყნის ერთი კუთხიდან მეორეში და, როგორც სასულიერო პირი, სარგებლობდა-რა ჩვენი უკულტურო და გაუნათლებელ საზოგადოების ფანატიზმით, იგი თავის ქადაგებებსა და „ღვთიურ" სიტყვებით იწვევდა სიძულვილს ქრისტიანებისადმი („ქაფრებისადმი"). ამ რამდენიმე თვის წინად ერთ-ერთს ქადაგების დროს ტფილისის სალოცავში მან საშინელი აღელვება გამოიწვია იქ დასწრე ჯამაათში იმ განცხადებით, რომ ვითომც ხოე ჟორდანიას ეთქვას მისთვის, რომ როცა საქართველო მიიღებს თავისუფლებას, ისრაელებს არ მისცემენ ნებას თორულად, ე. ი. სარწმუნოებრივ ენაზე — ლაშონ აკოდეშზე ილოცონ; ლოცვები ყველა უნდა გადათარგმნოთ ქართულადაო... ორპირი რაბინი, ერთის მხრით რომ ქებას ... ასხამს პრესაში ქართველობს, — მეორეს მხრით მიდის სიონისტების კონფერენციაზე ბაქოში, ნიანგის ცრემლებს ღვრის იქ რუსის ებრაელების წინაშე და ზეცაში ხელების აპყრობით ევედრება მათ, არიქა გვიშველეთ რამე, თორემ 40 ათასი საქართველოს ისრაელი იღუპება — ქრისტიანდებაო.

იმავე ბაქოს სიონისტების კონფერენციაზე იგი უდიერად იხსენიებს ყველა ქართულ პოლიტიკურ და სოციალისტურ გაზეთებს. მაგრამ, ყველაზე საინტერესო ამ კონფერენციაზე ის გახლავთ, რომ ბააზოვს თავის მოხსენებაში თურმე დაუმტკიცებია, რომ საქართველოს ავტონომია დაღუპავს ისრაელებსო, ას რომ თავმჯდომარე უკეთებს-რა დასკვნას ჩვენი „პატრიოტი" რაბინის მოხსენებას, ამბობს რომ: „სიონისტების წმინდა მოვალეობაა დაეხმარონ ქართველ ებრაელებს, რომელთაც დაღუპვა მოელით ქართულ ავტონომიის მხრითო" (იხ. ბაქოს სიონისტების „კავკაზსკი ევრეისკი ვესტნიკი" 1917 წ. 26 ნოემბერი № 3. გვ. 4).

ყველა ასეთი ფაქტების შემდეგ ეს ჩვენი მეორე ჯემალ-ბეგ ხიმშიაშვილი, აგვისტოს 8-ს სუჯუნაში შეყრილ სიონისტებს წარბ-შეუხრელად უმტკიცებს, რომ „საჭიროა დაუყონებლივი ორგანიზაცია ებრაელებისა საქართველოში მისი დამოუკიდებლობის დასაცავად და დემოკრატიული წესწყობილების გასამაგრებლად" (?!?).

ოი სირცხვილო, სად არს შენი სი...
წითლე!

გუშინ თუ რაბინი ბააზოვი გამოდიოდა და კრებაზე და კერძო ლაპარაკში აცხადებდა, რომ მისი გზა პალესტინისკენაა და „გათავდება თუ არა ეს ომი, მე ჩემის თანამოაზრეებით მივდივარ სიონისკენაო", — დღეს თურმე, იმის შიშით, რომ საქართველომ არ დაკარგოს 26 მაისის დიდებული აქტით გამოცხადებული დამოუკიდებლობა, ეს რუსეთის იეშიბებში აღზრდილი ხუცესი და ბაზელის კონგრესზე ჩვენ დაუკითხავად ჩვენივე სახელით მოლაპარაკე ორპირაიანუსი, ეხლა ქართული პატრიოტული გრძნობით აღტყინებული, ცდილობს ჩვენში ორგანიზაციების მოწყობას „საქართველოს დამოუკიდებლობის დასაცავად და დემოკრატიული წესწყობილების გასამაგრებლად!"

ვის უნდა დაუბრმავოს თვალები? ჩვენი დემოკრატიული რესპუბლიკის ხა... ხოსნურ მთავრობას? არა, გვიან არის, — დღეს უკვე საკმაოდაა გამომზეურებული სიონისტ-რაბინის სულისკვეთება და პოლიტიკური მისწრაფება, რომ ჩვენმა მოწინავე საზოგადოებამ დაუჯე... როს მას და ეჭვის თვალით არ შეხე... დოს აბაშიდან მიღებულ დეპეშას „სუ... ჯუნაში შეკრებილი ებრაელები (ე. ი. სიონისტები მ. ხ.) სავსებით მზად არიან სამშობლო საქართველოს რესპუბლი...კის დამოუკიდებლობა დაიცვანო".

ასეთი ყალბი შინაარსის და ცრუ... პატრიოტულ დეპეშას უგზავნიან სუჯუ...ნაში შეკრებილი სიონისტები მთავრო...ბის თავმჯდომარის მოადგილეს ნოე რა...მიშვილს, ჩვენი ეროვნული საბჭოს თა...მჯდომარეს კარლო ჩხეიძეს და ქარ...თულ გაზეთებს; ხოლო ის კი აღარ ა...სოვთ, რომ წასულ ზამთარს და გ... ზაფხულს, როცა საქართველოს ნო... სახელმწიფოს შემოსევა გარეშე მტ... და საშინელ აოხრებას უქადდა მას, ... თი მოსიონისტე ახალგაზდობა, — ს... შობლოს დაცვის მაგიერ, — გაიპარა ... ზღვარ-გარედ — რუსეთში და სხვა... შინ დარჩენილებმა კი თავისი საძაგ... გველური სისინით უფრო მეტად შე... ყეს ხელი არსებულ ანარქიას და ა... ლობას ჩვენში.

ყველა ეს შეიძლება არ იცოდე... მელიმე პროვინციის კომისარმა, ... რაც შეეხება ჩვენს გაზეთებს ... რობას, ამ მხრით აქ ინფორმაცი... მე უკეთ არის დაყენებული ... ფერი ეს კარგად უწყიან და ... მათ.

რომ ქართველი ისრაელებ... მოსული და ჩამოუშორებელ... მოეჯახენი არიან თავისი ... შობლოსი, რომელმაც ... მკვიდრ-ისტორიულ შვილ... შევიწროება (პოლიტიკურ... ნოებრივი) და დევნა არ... კუნოებით ისტორიულად... წიაღში;

ქართველი ისრაელები ... ...ოლოდ ჰერცლის გამო... ...დას სიონსა და პალესტ...

რაბინ ბაზოვის ღვთიურ" ქადაგებებს („დარუშებს") იერუშალაიმზე წმიდა ქვეყანა—„ერეც ისრაელზე" და წმიდა ენა—"ლაშონ აკოდეშზე";

რაოდენადაც ქართველ ისრაელებს არასოდეს დაურღვევიათ თავისი ლოიალობა ჩვენი დედა-სამშობლოსადმი და დღესაც საქართველოს ორიენტაციის მატარებელნი არიან ისინი.

იმდენადვე უმნიშვნელოა ჩვენი საზოგადოებრივი ცხოვრების დღევანდელ სილღელობისათვის სუჯუნაში მოწყობილი ცინისტთა ყრილობა; მით უფრო რომ ქართველ ისრაელების 80% დღესაც არფერი იცის ამ კონფერენციის შესახებ და როგორც თვით სიონისტების ორგანო „Еврейскій голос"-ი გვაცნობს მე-4 №ში: „კონფერენციაც არ შესდგა, რადგან ჩამოვიდა ძლიერ მცირე რიცხვი დელეგატებისა".

მაშ რაშია საქმე? რა მოხდა ისეთი: ექსტრაორდინალური, რომ საჭირო შეიქნა ამდენი ზარების რეკვა და „პატრიოტული" დეპეშების ფრენა?

საქმე შემდეგშია:

სამი თუ ოთხი თვის წინეთ საქართველოს დედა-ქალაქში რუსის ებრაელებმა—აშქენაზებმა თავისთვის სათემო (ობშჩინი) კომიტეტის შესაქმნელად მოაწყეს „დემოკრატიული" არჩევნები, რომელშიაც ერთი ცნობილი ტფილელი მდიდარი ჩვენებური ცაქრის წყალობით ჩაითრიეს ქართველი ისრაელებიც.

ჩვენ წინდაწინვე კარგად ვიცოდით რომ ქართველი ისრაელების ხმა იმ კომიტეტში—მათი მოუმზადებლობის და მცირე-რიცხოვანების გამო,—არც კი გაჭაჭანდებოდა. ასეც მოხდა! იმ კომიტეტში, (რომელიც რამდენიმე დღის შემდეგ ... მანქანებით გადიქცა „ებრაელების ეროვნულ საბჭოდ" ვაადით),—სულ 31 წევრია, მათში ხუთია ჩვენებური, რომლებთაგანაც ერთი ან ორი თუ ესწრება ამ „ვაადის" კრებებს და ისიც ხანდისხან. სამაგიეროდ ხემოხსენებული არჩევნებით შესაფერად ისარგებლეს ტფილისელმა სიონისტებმა და დიდი მასშტაბი აიღეს ხელში თავის მიზნების და ფანტასტიური იდეების განსახორციელებლად. აი რასა სწერს ამის შესახებ „Кавказское слово" თავის 11 მაისის 92 ნომერში: „ახლად არჩეულ საბჭოს უდგას წინ გადასაწყვეტად მთელი რიგი გადუდებელი საკითხებისა არა მარტო ტფილისელ ებრაელთა სათემო ცხოვრებისა არამედ მთელი ამიერკავკასიისა; კერძოდ, კოორდინალურად უნდა გადიჭრას საკითხი ებრაელების დაბეგვრისა სათემო საჭიროებისათვის გადასახადების გაღებით".

ხსენებულ „სათემო კომიტეტს", დღეს-კი „ეროვნულ საბჭოს, ვაადს" სურდა თურმე თავის ჰეგემონია გაევრცელებინა მთელ ამიერკავკასიის, დღეს-კი (როდესაც ფარგალი შეუმოკლდათ) საქართველოს ისრაელებზე. ასეთმა მათმა სურვილმა ჩვენზე გამეფებისა, და იმ ჩვენი გადაგვარებისა და ასიმილაციის წადილმა, რომელსაც დღეს ჩვენში ლამობენ გუშინ საქართველოში ჩამოსული აშქენაზები, გვაიძულა ამას წინეთ დაგვებეჭდა ერთი წერილი საქართველოს დამფუძნებელი კრების ძომწვევ კომისიის საყურადღებოდ, სადაც ჩვენ ვამბობდით, ...ომ, როგორც ძველი რუსის მთავრობის, ისე ჩვენში მცხოვრებ ზედმეტ ...ემენტების წყალობით, ტფილისი არ ... ნამდვილი ქართული ქალაქი და ...ქართველოს წმიდა სახის მაჩვენებელი, ...ვრეთვე ტფილისელი ებრაელები და ...თ უფრო მი..ი აშქენაზი სიონისტები ... არიან მთელი საქართველოს ებრა...ების, ქართველი ისრაელების პოლი...კური მისწრაფების გამომხატველი. ...ფაქტს დიდი მტკიცება არ ესაჭირო..., მაგრამ სანიმუშოდ უნდა მოვიყვა...თ მა..ნც ერთი დამახასიათებელი ...ციდენტი, რომელსაც ადგილი ქონდა ...ნებულ ეროვნულ საბჭოს-ვაადის ერთ... კრებაზე საქართველოს დამოუკი...ელ სახელმწიფოდ გამოცხადების ...: საქმე ისაა, როცა ამ კრებაზე ... საკითხი, მიულოცოთ თუ არა ...ველ დემოკრატიას საქართველოს ...ისუფლებაო, საბჭოს წევრები გა...ან სამ ნაწილად,—ერთნი ყოფი... ლოცვის მომხრე, მეორენი წინაა..., მესამეთ-კი, თავი შეიკავე... ...ლეს საქართველოს გამოცხადა... ...ღებლობა, ხვალ სოხები გამო..., ზეგ კიდევ სხვა, მერე ჩვენ ...ნციდენტმა იმ დროს დიდი ...ოუმა გამოიწვია გაზ. „ხორ... ...თურმე ზოგიერთ წევრების ...ქუჩიდან) დამოკიდებულება ...ის განთავისუფლებასთან;

ჩვენი-კი სულ სხვა დიამეტრალურად საწინაამდეგო. მაგრამ ამაზე სხვა დროს. ახლა-კი დაუბრუნდეთ ჩვენს თემას და ვნახოთ: რამ გამოიწვია რაბინ ბაზოვის თაოსნობით შეყრილი სიონისტების „კონფერენცია" სუჯუნაში და რაა ნამდვილი მიზეზი იქიდან მოსული „პატრიოტული" დეპეშებისა.

მიხაკო ხანანაშვილი.

(დასასრული იქნება)

სიძვირის გამო

(საქართველოს რესპუბლიკის საბჭოს საყურადღებოდ).

საქართველოს რესპუბლიკის მოხელეობა და სამრეწველო მუშა ხალხი დღეს უკიდურეს განწირულებაშია. სიმშილმა და პურის ზღაპრულმა სიძვირემ—გირვანქა 4-8 მან., ღამის ქვაზე გადარიოს ისინი და თავიანთ გაჩენის დღე აწყევლინოს. მთავრობა, ეტყობა, ცდილობს საქმეს როგორმე უშველოს, მაგრამ ამაოდ. დღევანდლამდე მაინც პურის ფასმა ვერა და ვერ დაიწია საგრძნობლად, როგორც უეჭველად მოელოდნენ ყველანი პურის მოსავლის სიუხვის გამო ჩვენში...

საქმე კი საშურია, მაგრამ რით და როგორ გავტეხოთ ის აუარებელი სპეკულიანტები, რომლებიც ნებსით თუ უნებლიეთ ცდილობენ პურის ფასი თავის სიმაღლეზე შეაკავონ და მით ძირი გამოუთხარონ ჩვენს ნორჩ დემოკრატიულ რესპუბლიკას? საქმის ასეთი უკიდურესი მდგომარეობა გვავალებს, ჩვენმა მთავრობამაც უკიდურესი ზომები მიიღოს პურის სიძვირის წინააღმდეგ, მაგრამ ის ზომა, რომელზედაც ჩვენ მივაქცევთ მთავრობის ყურადღებას, სრულიად უბრალო და ძველ ის ძველიდან ცნობილი ზომაა თვით ხალხისათვის და ამიტომ ვერ ჩავთვლით მას უკიდურეს ზომად. მივაქცევთ რა ჩვენი საბჭოს და მთავრობის ყურადღებას ამ უბრალო და უებარ საშუალებაზე, ვსთხოვთ დაუყოვნებლივ რამე მისგვარი ზომა მაინც შეიმუშაონ, თორემ ზამთარი კარზე გვადგია და მერე ცვიანღა იქნება თითზე კბენანი, როცა, ... საქმე ასე წაგიდა, პურის ფასმა შეიძლება ერთი-ორად აიწიოს და მდგომარეობა უარესად გამწვავდეს.

სახელმწიფო მოვალეა უზრუნველჰყოს ხალხი იაფი პურით, რომელიც დღეს უხვად მოეპოება ხალხის ერთს ნაწილს და ეს მისი მოვალეობა კარგად უნდა შეიგნოს თვით ხალხმა, რომ უსიტყვოდ და აჩქარებით აასრულონ მისი ყოველი ბრძანება ამ საქმის შესახებ. ეს ზომა არ ახალია—ძველია, როგორც ვსთქვით და ჩვენი წინაპრები ხშირად მიმართავდნენ ხოლმე მას, როგორც უებარს საშუალებას გაჭირვებული ხალხის დასაპურებლად მივიღოთ იგი ჩვენც. პოლიტიკურს ეკონომიაში ამ ზომას ეწოდება **ნატურალური გადასახადები** და იმაში გამოიხატება, რომ ამა თუ იმ გადასახადს სახელმწიფოს წინაშე ხალხი იხდის **მოსავლით**, ე. ი. პურით, ქერით, სიმინდით, ბრინჯით და საზოგადოდ იმ მოსავლით, რომელიც უფრო უხვად მოეპოება მას ადგილისა და ჰავის მიხედვით. დღეს ჩვენმა მთავრობამ უთუოდ ამ ზომას უნდა მიმართოს, რადგანაც მხოლოდ მას და სხვას არაფერს შეუძლიან იხსნას ჩვენი ქვეყანა იმ უჯიგრო სპეკულიანტებისგან, რომლებითაც სავსეა იგი

ვსთხოვთ ჩვენს სასურსათო საქმეთა სამინისტროს დაუყოვნებლივ შეიმუშაოს სათანადო კანონპროექტი მოსავლით გადასახადის შესახებ და წარუდგინოს იგი საბჭოს ჯერს გარეშე განსახილველად და დასამტკიცებლად. მთავარი აზრი ამ კანონ პროექტისა უნდა იყოს ყოველი მხვნელ-მთესველი საქართველოს რესპუბლიკის საზღვრებში მოვალეა გადაიხადოს თითოეულ დამუშავებულ დღიურ ყანაზედ ნახევარი ფუთი პურისა, ქერისა, სიმინდისა, ფეტვისა, ღომისა, ბრინჯისა, ლობიოსი და მისთანა მოსავლისა იმის მიხედვით—ვის რა მოუყვანია. მოსაკრებელ ამ გადასახადისა უნდა დაარსებულ იქმნას საქართველოს ყველა სოფლებში ათ-თორმეტთა მართალთა და მიუდგომელთა კაცთაგან კომიტეტები, რომლებიც ირჩევენ თავიანთ შორის თავმჯდომარეებს, ადგენენ სიებს ადგილობრივ მხვნელ-მთესველთა და რაოდენობას მათის ნათესებისას და გადასახადისას. კომიტეტები მოვალენი არიან მისცენ ყოველ შემომტანს დაწესებული ბარათი, რომელშიაც გარკვევით უნდა იყოს აღნიშნული ასოებით შემოტანილი მოსავლის რაოდენობა-რაობა. ყოველი შემოსავლის ნასამედს კოკომიტეტები ინახავენ ადგილობრივ ბეღლებში მცირე სარგებლით სესხად გასაცემად ადგილობრივ გაჭირვებულებზე, ხოლო დანარჩენს აგზავნიან იქ, სადაც ნაბრძანები ექნებათ მთავრობისაგან.

ასე მოწყობილი გადასახადი სულ მცირე ხანში იმდენს პურს მოუყრის მთავრობის ხელში, რომ მას სულ ადვილად შეეძლება სავსებით დააპუროს მუშა ხალხი ზომიერ ფასებში და ამგვარად იხსნას იგი დღევანდელ განწირულებისაგან. როცა პური იაფი იქნება, გაიაფდება სხვა ყოველი სანოვაგეცა და თვით მუშა ხელიც, რაიც ეჭვი არ არის, გამოიწვევს წარმოებათა და სხვა და სხვა საქმეთა და სამუშაოთა მოწყობასაც

მაგიერში, საქართველოს ნორჩი რესპუბლიკის მთავრობა სხვა დიდს და დიდს შეღავათებს დაუბოძებს თავის მოჭირნახულე ხალხს, ვითარცა—ზოგიერთ პირდაპირ და არა-პირდაპირ გადასახადთა მოსპობით ანუ დაკლებით, მისვლა-მოსვლის საშუალებათა გამრავლებით, ელექტრონის სინათლის სადგურთა ყველგან მოწყობით, უფასო სწავლის დაუყონებლივ შემოღებით და სხვა და სხვა.

ქართველო ხალხო! მხვნელ-მთესველთა გარდა, რომლისა თავსა ზედა წელს ღმერთმა თავისი კალთა ასე უხვად დაბერტყა, ჩვენს ნორჩ რესპუბლიკას შესანახი ჰყავს სხვა უამრავი ხალხიცა—ჯარები, რომლებიც ასე თავგამოდებით და გამარჯვებით იცავენ მას ათასნაირ შინაურ და გარეშე მტრისაგან, ჰყავს უამრავი მუშაკნი რკინის გზებზე, სკოლებში, სახელოსნოებში და სხვაგან, რომლებსაც არ მოეპოებათ ერთი მტკაველი ყანაც, და ნუ თუ დახმარების ხელს არ გაუწვდით ყველა ამათ ამ გაჭირვების დღეს?! მოვიწვევთ მთავრობას სათავეში ჩაუდგეს ჩვენი ხალხის სულიერი ერთობისა და სოლიდარობის განმტკიცებაში

ივ. როსტომაშვილი.

ბაქოს ამბები

(დასასრული *)

ზევით უკვე მოგახსენეთ, რომ მუმარჯვენე ესერები ბოლშევიკებთან ერთად მუშაობდნენ. ესერებს თავისი რაზმი ჰყავდა, რომელიც ბოლშევიკებთან ერთად იბრძოდა.

მენშევიკებმაც განიზრახეს რაზმის შედგენა ისინი ადგილობრივ მთავრობას ყველაზე მეტ წინააღმდეგობას უწევდნენ და ეს რაზმიც წინედ ბოლშევიკთა გასაძლიერებლად არ უნდოდათ, თუმცა ფაქტიურად ეს, მათი სურვილის წინააღმდეგ, მაინც მოხდებოდა.

ბაქოში არსებულ ყველა რაზმებს სურსათს, ტანისამოს და იარაღს ბოლშევიკები აძლევდნენ.

მენშევიკთა რაზმის შედგენის საკითხი ჩვენს ეროვნულ საბჭოში იქმნა განხილული ჩვენ და ნ.-დ., რაზმის დაარსებას არა სასურველად ვთვლიდით, რადგან ვიცოდით რაზმში დიდი უმრავლესობა ქართველები იქნებოდნენ და ქართველებს ამ რაზმში ჩაწერას ვერ ვურჩევდით. ვიცოდით აგრეთვე ისიც, რომ ბოლშევიკები ჩვენ ქვეყანას ემუქრებოდნენ და მენშევიკთა რაზმს ჩვენსავე წინააღმდეგ გამოიყენებდნენ. გვაშინებდა აგრეთვე ის გარემოებაც, რომ ბოლშევიკები დასახელებულ რაზმს მუსულმანების წინააღმდეგაც გამოიყენებდნენ, რაც ჩვენსა და მუსულმანებს შორის მტრობასა და შუღლს ჩამოაგდებდა.

რაზმი მაინც შეადგინეს. ხოლო ჩვენი ეჭვები გამართლდა. ეს რაზმი ჯერ აჯიკაბულის ფრონტზე გაგზავნეს და შემდეგ კუბაში წესიერების დასამყარებლად ჩააყენეს.

ბოლშევიკებს აჯიკაბულის ფრონტზე დიდძალი ჯარი ჰყავდა, რომელიც თან და თანობით წინ მოიწევდა. ალიატსა და ევლახს შუა მოწინააღმდეგეებმა მტკვრიდან სარწყავ იარაღების საშუალებით წყალი მოუშვეს და დიდი მანძილი გაუვალი გახადეს. საშინელ სიცხეებში დამდგარმა წყალმა ჰაერი მოწამლა და ჯარისკაცებში ავადმყოფობა გაავრცელა.

ამასობაში ადერბეიჯანელთ ოსმალოები მოეშველნენ და მოწინააღმდეგე მრისხანე ძალად გარდაიქცა. შაუმიანმა მოკავშირეს დაუწყო ძებნა და ასეთი მოკავშირეც მალე აღმოაჩინა.

სპარსეთში მდგომ ინგლისის ჯარს დიდი ხანია ამიერ-კავკასიაში შემოსვლის განზრახვა ასულდგმულებდა, თუ კი ადგილობრივი მცხოვრებნი და პირობები ხელს შეუწყობდა.

მართალია ლენინმა საქვეყნოდ განაცხადა, რომ ყველა ქვეყნის იმპერიალისტი ერთნაირად არის საერთაშორის პროლეტარიატის მტერი, და რომელიმე მათგანთან კავშირის დაჭერა ყოვლად შეუწყნარებელია, ამიტომ ინგლისის დახმარებაც ჩვენთვის ყოვლად მიუღებელიაო. მაგრამ მიუხედავად ამისა შაუმიანსა და ინგლისელებს შორის ფარული კავშირი და მოლაპარაკება არსებობდა და ურთიერთს დახმარებას უწევდნენ.

საჯაროდ შაუმიანმა ლენინისებური პასუხი გასცა სომხების მიერ ქალაქში ინგლისის ჯარის შემოსვლის შესახებ გავრცელებულ ხმებს.

ინგლისელების ბაქოს დასამხრეზე მცირე რიცხოვანი ჯარი, ავტომობილის როტა იდგა, რომელიც ძალას მხოლოდ ტეხნიკის, საომარი მასალის მხრით წარმოადგენდა.

აქვე იყო რუსეთის ჯარის დაშლის შემდეგ ინგლისელების სამსახურში შესული კაზაკებისაგან და ოფიცრებისაგან შემდგარი რაზმი, რიცხვით ორი ათასამდე კაცი, რომელსაც პოლკოვნიკი ბიჩერახოვი ჰყავდა უფროსად.

საკმაო მოლაპარაკების შემდეგ ბიჩერახოვმა, ცხადია, ინგლისელების თანახმად, სურვილი გამოსთქვა თათრებს წინააღმდეგ ბრძოლაში ბაქოს ბოლშევიკებს მიშველებოდა. ამის შემდეგ თიბათვის უკანასკნელ რიცხვებში ბიჩერახოვი ოფიციალურად ბოლშევიკებს ჯარების უფროსად იქმნა დანიშნული.

დასახელებული რაზმი ოთხ ივლისამდე ბაქოში ჩამოსული არ იყო, თუმცა ყოველ დღე მოელოდნენ.

ხმები მოდიოდა, რომ რაზმი მიტინგებს მართავს და ბოლშევიკების დახმარების წინააღმდეგიაო. უნდა ვიცოდეთ, რომ ბიჩერახოვი და მისი რაზმი სოციალიზმის და ბოლშევიკების დაუძინებელი მტერი არის, რასაც არც ბიჩერახოვი და არც მისი რაზმი არ მალავდა და ეს შაუმიანმაც კარგად იცოდა.

ამავე დროს ფრონტიდან დაბრუნებული ჯარისკაცები ბოლშევიკებს ..ემადლიერებოდნენ და მათ შორის მტრული განწყობილება სუფევდა. ბოლშევიკები სდევნიდნენ დასახელებულ ჯარის კაცებს და უკანასკნელნიც თავის მხრით უკმაყოფილებას სთესდნენ და შეთქმულების მოწყობას ლამობდნენ.

უსურსათობის გამო მუშებიც კრებებს ...მართავდნენ და მთავრობის საწინააღმდეგო რეზოლიუციები გამოჰქონდათ. რუსის მუშებმა, სხვათა შორის, თავისი შოვინისტური სულისკვეთება გამოამჟღავნეს მით, რომ მოითხოვდნენ მთავრობაში და სხვა და სხვა დაწესებულებებში რუსების გარდა არავინ ყოფილიყო; ერთ კრებაზე შაუმიანს მკვახეთ შეეკითხნენ—ყველგან სომხები რად არიან წამოსკუპებულიო და ამავე კრებაზე ჯაფარიძეს მისვლისთანავე დაცინვით მიაძახეს—არიანი არ მოგიტანიაო?!

ნაწილიც წითელ გვარდიისა უკმაყოფილო იყო. განსაკუთრებით სომეხ ამხანაგების ქცევით რომელნიც იმათი მოწმობით უდანაშაულო თათრებს უსამართლოდ და უდიერად ექცეოდნენ, სძარცვავდნენ და ყოველ მხრით ავიწროვებდნენ და სამოქალაქო ომის ნაცვლად ნაციონალურ ანგარიშებს ასწორებდნენ.

ამ ნიადაგზე 120 რუსი გვარდიელი ბრძანების აუსრულებლობის გამო პასუხისგებაში იყო მიცემული.

ერთი სიტყვით, ბოლშევიკთა საწინააღმდეგო მასალა ბაქოში ამ ბოლო დროს ბლომად მოიპოებოდა და ბიჩერახოვს ან სხვა გავლენიან პირებს შეეძლო ამ მასალით ესარგებლნა და ისინი დაემარცხებინა, თუ კი საერთო მტრის, მუსულმანების შიში არ შეაჩერებდა და შინაურ ანგარიშების გასწორების მოცალებას მისცემდა.

ყველა ამ ამბების დროს ქართველები, ისე, როგორც საზოგადოდ ყველა სხვანი, დაზარალდნენ. ისე კი განსაკუთრებული ზიანი და შევიწროება ქართველებისთვის არავის მოუყენებია.

მარტის ამბების დროს თვით ბაქოში მოკლულ იქმნა სამიოდე ქართველი და დაიწვა ქართველის ორიოდე ბინა და მაღაზია სამაზრო ქალაქ კუბაში მოკლულ იქმნა უმაღლეს პირველდაწყებითი სასწავლებლის ინსპექტორი ცაციშვილი, ფოსტის განყოფილების ყოფილი უფროსი ეგნატაშვილი და შვიდამდე ჯახლონით სავსე ახალგაზდა.

სიმშილით ქართველებში არავინ მომკვდარა, მაგრამ ნახევრად კიდევ უფრო მეტად მშიერი კი ბევრი იყო.

ბაქოსა და ტფილისის შუა მიმოსვლის შეწყვეტის გამო ბაქოში დაგროვდა დიდძალი სპარსეთის ფრონტიდან და რუსეთიდან ჩამოსული ქართველობა.

ამ საშინელი სიძვირის, სიმშილის და უსურსათობის დროს ყველანი, რასაკვირველია დიდს გაჭირვებას განიცდიან.

სომხებია სპარსეთის ... ში გაიხიზნენ. რუსეთიც თავის ქვეყანაში ბლომად ... უფრო ... ვლესობას რუსეთში წასვლის საშუალება არა ჰქონდა და იქით გულიც არ მიუწევდა. ხოლო სამშობლოსკენ გზა მოჭრილი ჰქონდა. ასტრახან-ბრიანსკკავკავიდან გზა ძვირი და სახიფათო იყო და თითო ოროლას გარდა ამ გზით ვერ მოდიოდნენ და არც შეეძლოთ წამოსულიყვნენ.

სიმშილი, სიცხეები და ავადმყოფობა ხალხს კარგს არაფერს უქადდა და ხსნა და გამოსავალი გზა არსად იყო

მარტიდან რკინის გზის ქართველ მოსამსახურეთა ცოლშვილით რამდენიმე ათეული რკის გზის ვაგონი დატვირთულია და დღევანდლამდე გზის გახსნას ამაოდ ელიან.

ქართველების ეროვნულმა საბჭომ მთავრობის წინაშე რამდენჯერმე აღძრა შუამდგომლობა ქართველ ოჯახების სამშობლოში გამგზავრების საშუალება მიეცათ (მამაკაცებს 50 წლამდე ქალაქიდან გასვლა არ შეეძლოთ). კერძო პირთა ინიციატივითაც ამავე მიზნით კრებები გაიმართა და სახალხო კომისარების წინაშე შუამდგომლობის აღსაძვრელად კომისია იქმნა არჩეული, მაგრამ ვერაფერი გაარიგა.

ბოლოს საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის სახელითაც კ. ჩხეიძემ სთხოვა მსურველ ქართველთათვის სახლში წამოსვლის საშუალება მიეცათ, რაზედაც ჯაფარიძემ მეტად უდიერი უარყოფითი პასუხი გასცა.

ამნაირად ქართველები ახლაც დამწყვდეული არიან ბაქოში, მრავალგვარ გაჭირვებას ითმენენ და ვინ იცის, ბაქოში გადატანილ ომის დროს, რა მოელით.

ხნეობრივად ჩვენი მდგომარეობა კიდევ უფრო აუტანელი ... იყო. მაშინ, როდესაც საქართველოს ყოფნა-არყოფნის საკითხი წყდებოდა და ..ისი მომავალი ცხოვრება იქედებოდა, ჩვენ უტყუარ ცნობებს მოკლებული ვიყავით და ბოლშევიკთა ჭორებით ვიკვებებოდით. გული გვ...ეოდა, რომ სამშობლოს დაცვასა და მის მომავლის შექმნაში მონაწილეობას ვერ ვღებულობდით და პირუტყვივით დღიურ საზრდოს ძებნაში ვიყავით გართულნი და ამ საზრდოზე ზრუნვაში ვატამებდით. თავისუფალ საქართველოს ჰაერით სუნთქვა გვენატრებოდა და ამ დროს ბაქოს სიცხეები გვხდიდა სულს. ასეთი იყო ჩვენი მდგომარეობა ამ ბოლო დრომდე.

მ კაკაბაძე.

მთავრობის საყურადღებოდ

დუშეთის მაზრაში ამბოხება მოხდა და ამბოხების მთელმა ქარ-ცეცხლმა გადაიარა ჩვენი პატარა სამაზრო ქალაქზე. ძვირდნი გადაკრით ამბობდნენ, თუ ჩვენი ჯარები ერთი ორი დღით კიდევ დაიგვიანებდნენ, დუშეთში ქვა ქვაზე აღარ დარჩებოდაო. ბოლშევიკებმა მოასწრეს სამი მოქალაქის შუადღისას ხალხის წინაშე ველურად წუთისოფლის გამოსალმება. გაქცეულ ბოლშევიკებმა დასტოვეს სიები იმ პირთა, რომელნიც სიკვდილით უნდა დაესაჯათ. სიაში მოქცეული იყო მთლად დუშეთის ისედაც მცირერიცხოვანი ინტელიგენცია.

რად სძულდათ ამბოხებულთ დუშეთი? მიტომ რომ მოქალაქენი (გარდა ორი კ-ცი-ა) არავის იღებდა მონაწილეობას ბოლშევიკურ მოძრაობაში. პირიქით დუშეთის ახალგაზდობა აჭყურის და ოზურგეთის ფრონტებზე იბრძოდა. არა ერთი და ორი დუშელი დაჭრილა და თავიც შეუწირავს სამშობლოსათვის თათრებთან ბრძოლაში. მაზრიდან კი არავინ დაძრულა ფრონტისკენ და პირიქით დუშელების საქციელმა მათში პროვოკაცია გამოიწვია და ამ პროვოკაციის წყალობით მოხდა აწიოკება დუშელ მოქალაქეთა.

მთავრობამ უნდა მიიღოს ყოველგვარი ზომები, რათა ასეთი ანორმალური დამოკიდებულება დუშეთსა და მის სოფლებს შორის მოისპოს. მთავრობამ უნდა ეძებნოს პირობები, რომლის საშუალებითაც დუშეთი შეიქმნება სამდვილი მაზრის კულტურული ცენტრი.

საჭიროა, კარგი დარაიაზული ადმინისტრატორები. ადგილობრივ ინტელიგენციას, თუმცაღა მოქალაქეობის უმრავლესობის ძმოძმოდწველობას არ იზიარებდა, მაინც სასაპაროფი გზა უნდა გაეხსნას ინტელიგენტთა რიცხვიდ თითზედ

*), იხ. „ს. ს" № 312.

ჩაითვალეთ, მაგრამ იგი მაინც დემოკრატიული და სოციალისტურია. უხამსი პატარა ადმინისტრატორები აწარმოებდნენ აქამდე შეურიგებელ პოლიტიკას, დღეს კი უნდა აღვნიშნოთ, რომ მთავრობა ლაგამსა სდებს ამნაირ არამკითხე პოლიტიკოსებს და ამა თუ იმ თანამდებობაზე საქმის მცოდნეთ დაუძებს. ასეთი ნაბიჯი მთავრობისა მეტად მოსაწონია და დარწმუნებულ ვართ, ამას კარგი ნაყოფიც მოჰყვება.

მიმკრთალი ცხოვრება დუშეთისა დაუყონებლივ უნდა გაცხოველდეს განათლების მინისტრმა უკვე მიიღო სათანადო ზომები. მაზრის სკოლებში მრავლად ჰნიშნავს იმ მასწავლებელთ, რომელნიც გადმოხვეწილნი არიან საქართველოს დაპყრობილ ადგილებიდან.

საჭიროა განახლდეს დუშეთში ვაჭრობა-მრეწველობა. მთავრობამ უნდა მიაწოდოს დუშეთს სოფლებისთვის საჭირო ფაბრიკა-ქარხნის ნაწარმოები. სამაგიეროდ სოფლიდან მიიღებს ერბოს, ყველს, მატყლს, რომელიც მრავალია მაზრაში. ერთი უმთავრესი ფაქტორი დუშეთის გამოცოცხლებისა იქნება აგრეთვე აღდგენა წესიერ მიმოსვლისა მცხეთის სადგურიდან დუშეთამდე. მთავრობამ ამასაც სერიოზული ყურადღება უნდა მიაქციოს, რადგან ამას მეტად დიდი სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობა აქვს.

არის აგრეთვე მრავალი სხვა საკითხი, რომელთა რადიკალურად გადაჭრა ეხლავე საჭიროა. ქალაქის კასა ცარიელია, ძველი მამები ამ მხრივ თათქარიძობდნენ. აქაც თუ მთავრობა ამ დაეხმარა დუშეთს ჯერ-ხანად თავის ძალებით საქმის მოგვარება გაუძნელდება. დუშეთი არ ცხოვრობდა მუნიციპალურ ცხოვრებით და აკი ამიტომაც მას არც ფული და არც ვალი აქვს. მგონი უვალო ქალაქი ევროპაში აღარ არსებობს. ქალ. თვითმართველობის ახალმა შემადგენლობამ გადასწყვიტა უსათუოდ გამოაცოცხლოს ქალაქი, დაუკავშიროს სოფელს და შეიქმნეს ჭეშმარიტი მოციქული იმ დემოკრატიისა რომლისთვისაც იღწვის ჩვენი მთავრობა, მაგრამ სიბნელის გამო ხალხმა დღეს ეს არ იცის.

ალექსანდრე ინაშვილი

ჩვენი მტრები

თავხედობა ჩვენის მტრებისა იქამდე მიდის, რომ იგინი გერმანიის ჯარის კაცებსაც არ ინდობენ, თუ ამისთვის დრო იხელთეს. აგვისტოს 10-ს შემამდლის ანანოვის თხოვნით მის საქმეთა მართველს წითლის ხიდისაკენ გაჰყოლიან გერმანიის რაზმის 4 ჯარის კაცი მართველს, გვარად ფინკს; თან გაუყოლებია კიდევ ორი სომეხიც, როდესაც ესენი გასულან წითელი ხიდისაკენ ასკერებს ყველანი დაუპატიმრებიათ. დაპატიმრებულთაგან ერთი სომეხი გამოქცეულა აშაგ-სერალში და ეს ამბავი ჩვენებისათვის უცნობებია. თუ რა მოუვიდა, გერმანიის ჯარის კაცებს, ან მართველს ფინკს და მის მხლებელთ, ჯერ არ იციან.

ივლისის პირველ რიცხვებში სად, აშაგა-სერალისა და შულავერს შუა გზაზე ვიღაც ბოროტებს გარს ალყა შემოურტყამთ 9 შეიარაღებულ თათარ გვარდიელებისათვის, ყველანი მხეცური გამეტებით დაუხოციათ, თოფები და სხვა ნივთები აუცლიათ და დახოცილები უპატრონოდ დაუყრიათ. ამ საქმის ადგილობრივ გამოსაკვლევად ერთის თვის შემდეგ, აგვისტოს პირველ რიცხვებში, ტფილისიდან ჩამოვიდა რამდენიმე გვარდიელი ტომით თათარი, რომელთაც მიმართეს ჩვენის ჯარის უფროსს და დახმარება სთხოვეს, რამდენიმე სომეხმა ამ ამბავს ალღო აუღო და ყოველსავე ხერხს მიმართა გვარდიელებისათვის გზა აებნია და ისეთი ცნობები მიეცა მათთვის, რომ გულის წყრომა მათი ჩვენზე გადმოსულიყო. გვარდიელებმა გონიერება იხმარეს. მათ გავლენას გვერდი აუხვიეს და როგორც გადმოგვცეს მათ სულ სხვა გზით გამოარკვიეს საქმე და გაიგეს ვინაობა ბოროტების ჩამდენთა.

ამ ვაჟბატონებს ჩვენის მთავრობის შესახებ სხვათა შორის გაუვრცელებიათ ყოვლად სანიზღარი ხმები ვითომც ქართველებს უსდომდეთ თათრების ბორჩალოდან გაძევება და მატერიალურად სრულიად მათი განადგურება. აი ხომ ხედავთო, ავრცელებენ პროვოკატორები, ქალაქში ფუთი პური 150—200 მან ფასობს, საქართველოს მთავრობამ კი გზები შეგიკრათ, თქვენ ის ნაწარმოების ბაზარზე გატანას გიშლით, თითონ სახელმწიფო ფასები დააწესა და უნდათ მუქთად ჩაიგდოს ხელში თქვენი ქონე-

[illegible] იჯერებს, მას არ შეუძლიან სახელმწიფოებრივი ინტერესების გაგება და ამიტომაც იგინი ჩვენდამი სამტროდ არიან განწყობილნი. ამ პროპაგანდაში უმთავრესი. ღვაწლი მიუძღვით თათრის ბეგებს როდესაც ჩვენი ჯარი, ბორჩალოსაკენ დაძრული ნახეს ბეგებმა ჩვენს სამტროდ გამოსულ ძალებს საზღვარს იქით გადაჰყვნენ და იქიდან როგორც ჩვენის ქვეყნის ვითარების მცნობნი ხან ერთი და ხან მეორე კუთხიდან გვესევიან. რა თქმა უნდა მათ მოქმედებას ყაჩაღური გამოსვლების ხასიათი აქვს, მაგრამ ვინ იცის შემდეგისათვის რასამზადებენ. ყაზახის მაზრისაკენ განსაკუთრებული მოუსვენრობით და ჩვენდა სამტროდ გამოსვლებით ცნობილნი არიან სოფელი თაქლა, პატარა მულანლო, ყარაჯალა და სხვ.

პურზე ძლიერად ფასების ამწევნი და მითი ჩვენი სახელმწიფოებრივი ინტერესების ხელის შემშლელნი, როგორც აღვნიშნეთ, უმთავრესად ტფილისში ახლად მოვლენილნი პურით მოვაჭრენი იყვნენ მაგრამ რადგან მათ ბორჩალოდან პურის გამოტანა აეკრძალათ და აქაც ტფილისში სამილიციო მთავრობამ ბაზრიდან გადენა, სცენაზე უფრო აშკარად გამოჩნდნენ მსხვილი სპეკულიანტები ბევრნი ახერხებენ მთა-მთა ჯალალოღლისა და ვარანცოვკაზე პურის გაზიდვას ოსმალეთისაკენ. ბევრნი კიდევ იძენენ და იქვე სოფლად ჰოულობენ მოხერხებულ ადგილებს და შერჩეულ დროს შემყურენი, პურს მალავენ, რომ შემდეგ გამოამზეურონ და ერთი ათად გაგვაძრონ ტყავი. სამწუხარო და სავალალო ის არის, რომ ხალხის სულის მხუთველ სპეკულიანტებს ძლიერი გავლენიანი პირნი უხერხებენ ნებართვას სხვა და სხვა სახით და ამ რიგად მთელი კამპანიაა სხვა და სხვა ალაგას ყოველივე ღონისძიება მოუსპონ სასურსათო საქმის რწმუნებულს ბორჩალოს მაზრაში ჯეროვნად შეასრულოს მთავრობის დავალება.

ქაქუჩელა

გერმანია-ავსტრიაში მყოფ ქართველ ტყვეების ჩამოსვლა

გუშინ ტფილისში ჩამოვიდა ძოსკოვის ქართველთა კომიტეტის წევრი ნიკო ხახიშვილი, რომლის მეთაურობით საქართველოში დაბრუნდნენ გერმანია-ავსტრიაში მყოფი ქართველი ტყვეები: ჩამოსულთა გვარები: ბ. ხორავა, ზ. მარღიშვილი, ივ. ცხოვრებაშილი, არ ხუბუნური, ილ. თარიმანიშვილი, პანტ. კორძაია, გ. მაღრაძე, თ. სულაძე, იაგ ოქროპირიძე, გ. რამაზაშვილი, ი. კაკულია, გრ ჭანტურია, დ. გობეჩია, ვლ. ივანოვი, ვ. გიბრაძე, აკ. გაბუნია, ალ. ფაჩულია, მ. ჯოხაძე, ვიქტ. ბოლქვაძე, არ დუდაროვი, ივ. იმედაშვილი. სტ. ღარიბაშვილი, ბეს. ბერეჟიანი, ვ. დანელია, თ რუხაძე, პ. ამაშუკელი, კ. ქვანია, ზ. ამაშუკელი, ივ. მიქელაძე, სტ. კეპინოვი, ის გეგელაშვილი, ვლ. კერესელიძე, ს დავითაშვილი, ვლ. მერებაშვილი, ევ. სისაური, ანტიპო ფალავა, გ ვაჩნაძე, ს. მაჩაბელი, კალ. მაჯენაძე, დ. მაჩიტაძე, რ. კუჭუხიძე, ლ. ბერძულა, ი. გაგიშილი, პლ. ჭანტურაია, ვ ანდღულაძე, დ. გულუა, კ. ბარათაშვილი, ა. ნიკოშვილი, ოქ ელკალაშვილი, ს. არზიევი, ალ. მეუკე, ვლ. ჩხატარაშვილი, გ. კოჩიშვილი, სტ. გოგოხია, ნ. მერებაშვილი, ს. კირაკოზოვი, ნ. მექვაბიშვილი, ნ. გოგიბერიძე გრ ბაშიჯაყელი, ერ. ქოიძე, ონ. ხუნდაძე, გ. ხახიშვილი, იას. კოპალაძე, ლ. ევგენიძე, ს დევიძე, გ. ზალუკაშვილი, პ. ხოხაშვილ, ან. სუხიაშვილი, ს ჯიროვი, არ. ბესტარაშვილი, პ. ელოშვილი, ევ. კოკოშვილი, რ. ციფიინი, ს. სიგუა, მ. პეტვიაშვილი, არ. გოგოლაძე, დ. სარტანია, ნ. ახალაძე, დ. თოლორდავა, ალ. მენორზია, აქიშპაია, ვიქტ. ფაიქრიძე, ალ. კაძაძე, ექვთ ჩიქოვანი, ანდრ ნაჭყებია, ს. ამაღლობელი, ს. საწერაშვილი, ვ. გოქსაძე

ქართულ სატან-ვარჯიშო საზოგადოება „შევარდენის" დაარსება

კვირას აგვისტოს 25 ს ფეიერვერკის და ალექსანდრეს ქუჩების კუთხეში ოფიცრების საფარიკაო სასწავლებელში (офицерская фехтовальная школа) 12 საათზე მოხდება ქართულ სატანვარჯიშო (საგიმნა ტიკო) საზოგადოების „შევარდენი"-ს დამფუძნებელი კრება. შევარდნული ტანვარჯიში მთელ მსოფლიოში განთქმულია

[illegible] გავრცელებულია ჩეხელთა შორის. ცნობილია, თუ რა შესანიშნავი და ხალხისთვის ყოვლად სასარგებლო გავლენა იქონია ჩეხელებზე შევარდენთა საზოგადოების გავრცელებამ და თითქმის ყოველ სოფლად მოფენამ, როგორც თვით ხალხის ფიზიკურად გაჯანმრთელებაზე ისე მათ ფსიქიკაზე და საზოგადოებრივი გრძნობების განვითარებაზე. ვისაც კი ოდესმე უნახავს საუცხოო სურათი შევარდენთა ყრილობისა პრაჰაში, მისთვის ცხადია, რომ ჩეხეთი უკვე შემდგარა იმ გზაზე, რომელმაც ოდესღაც ისტორიული ელლადა თავის ფიზიკური და სულიერი ჰარმონიის აღორძინებით მიიყვანა უმაღლეს წერტილამდე. თანამედროვე ხალხის ამ გვარი ფიზიკური აღორძინებას მაგალითს ჩვენ ვერ ვხედავთ სხვა ერთვნებათა შორის და იმის უუპირველესი მიზეზი არის შესანიშნავი შევარდნული ტანვარჯიშის მეთოდი, რომელიც სხვა ყოველ გვარ სატანვარჯიშო მეთოდზე უკეთესად უნდა ჩაითვალოს. შევარდნული საზოგადოებები ჩვენი პატარა საქართველოსთვის უფრო დიდს საჭიროებას წარმოადგენენ, ვიდრე 6 მილიონიან ჩეხეთისთვის. ჩვენ უნდა ვესწრაფოთ ჩვენი მთელი სამშობლო მოვფინოთ ასეთი საზოგადოებებით, რომლებიც მოუპოვებენ ჩვენ ხალხს სულიერ განსპეტაკებას და ჯანსაღობას, გაუზრდიან ჩვენ სამშობლოს ღირსეულ შვილებს, განავითარებენ ქართველ ხალხში ტანის სისხარტეს, სიმარდეს, ვაჟკაცობას და გამბედაობას, აგრეთვე შეიტანენ შეგნებას წესმორჩილებისა (დისციპლინისა), მოვალეობისა, ძმობა-ერთობა-თავისუფლებისა, გრძნობა-სიმშვენიერისას და ამ გვარად ხელს შეუწყობენ იმ მიმართულებას, რომელიც მიისწრაფის საზოგადოებრივ-ტანვარჯიშობით განადიდოს საქართველოს ფიზიკური და სულიერი ძლიერება.

ქალაქ ტფილისში შესდგა რუსულ და ჩეხურ შევარდენთა საზოგადოებებში აღზრდილ-გაწვრთნილ ქართველთა ჯგუფი, რომელმაც შექმნა ქართული მეცნიერული სატან-ვარჯიშო ტერმინოლოგია და ქართველ მხედართა კავშირის დახმარებით შეიძინა საუკეთესო სავარჯიშო დარბაზი, რომლის დარი არ მოიპოვება მთელ ყოფილ რუსეთში. ამ ჯგუფში შედიან საუკეთესო ტეხნიკური ძალები, რომელთაც სურთ მთელი თავისი ცოდნა და ენერგია თავის ხალხს შესწირონ და მოახმარონ სრულიად უფასოდ.

კვირას აგვისტოს 25 ს, 12 საათზე სატან-ვარჯიშო დარბაზში შესდგება ხსენებულ საზოგადოების დამფუძნებელი კრება და საზოგადოების გამგეობის არჩევა.

მოუწოდებთ ქართველ საზოგადოებას და მეტადრე ახალგაზდობას ორივე სქესისას, მხარი დაუჭირონ ამ ფრიად სასარგებლო საქმეს, დაესწრონ კრებას, ჩაეწერონ წევრებად და თვისი წვლილი შეიტანონ ამ საქმეში.

გ. ნ—ძე.

ამხანაგ სტუდენტებს

მოახლოვდა აკადემიური წლის დასაწყისი და სტუდენტობამ ღელვა დაიწყო. ამ დროს სტუდენტი მიემგზავრებოდა რუსეთის ან სხვა ქვეყნების უნივერსიტეტში სწავლის მისაღებად. მაგრამ, ის რაც უწინ იყო, დღეს აღარ არის.

გუშინ მონები ვიყავით დღეს თავისუფალნი; ამას სტუდენტობამ უნდა სათანადო ანგარიში გაუწიოს. საზოგადოებაში სამართლიანად ვრცელდება ცნობები ქართველ სტუდენტობის წასვლის შესახებ. სამწუხარო და სამარცხვინოა უფრო ის ხმები, რომლებიც ახალ სტუდენტების და მობილიზაციაში მომხდარ სტუდენტების შესახებ გავრცელდა.

მე თითონ, საუბედუროდ, ვიცი, რომ ახლად გასტუდენტებულნი დიდ სამზადისში არიან რუსეთში, ან უკრაინაში წასასვლელად და ზოგნი კი უკვე გაემგზავრნენ საზღვარ გარედ.. ჩვენ პირდაპ რ ვერ წარმოგვიდგენია თუ რა აიძულებს გუშინ გათავებულს თავისი ტურფა და ყველაზე მშვიდი ქვეყანა დასტოვოს; გვერდი აუხვიოს საქართველოს სახელმწიფო უნივერსიტეტს და თითქმის გავერანებულ და „სოციალისტურ რევოლიუციით" გაოხრებულ რუსეთში წავიდეს, განა ჩვენ გაზეთებიდან არ ვიცით, თუ რა უბედურობა დატრიალდა უკრაინაში, როგორი სიმშილი მოედო მთელ რუსეთს. ესეც რომ არ იყოს, განა ჩვენი ქვეყნის პოლიტიკური მდგომარეობა აქ დარჩენას არ გვავალებს? ან იქნება ჩვენი უნივერსიტეტი მსმენელებით სავსეა?. ჯერ უწინაც ძალიან უჭირდა ახალ სტუდენტს რუსეთში წასვლა და მით უმეტეს დღეს, როდესაც არც ოთახები იშოვება, არც სამ-

სახური, არც სურსათი, ცხოვრება კი მაგალითად შედარებით მშვიდობიან ქ. კიევში 400—500 მ. ღირება ერთ კაცისათვის. ამავე დროს ნამდვილად არც კი ვიცით დაიწყება სწავლა თუ არა; და თუ დაიწყება რა ენაზე (უკრაინაში)? გასაოცარია ამისთანა გაბედულობა ახლად გათავებულ ამხანაგებისაგან და იქნება საეჭვოც...

ჩვენ მივმართავთ ამხანაგებს და ურჩევთ ნუ წავლენ რუსეთში, რასაკვირველია წასვლაზე არც კი უნდა გაიფიქროს ახლად გათავებულებმა და მობილიზაციაში მომხდარ სტუდენტებმა, წინაარმდეგ შემთხვევაში უკანასკნელები „საპატიო" სახელს დეზერტირისას მიიღებენ. მხოლოდ სულ უკიდურესი შემთხვევა იქნება საპატიო ისიც მობილიზაციისაგან თავისუფალ სტუდენტისათვის.

გ. გ.

წერილი რედაქციის მიმართ

ბატონო რედაქტორო!

გთხოვთ შემდეგი დაგვიბეჭდოთ: კვირას, აგვისტოს 18, სოფ. ვეჯინში, ქ. შ. წ. კ. გამავრცელებელი საზოგადოების ადგილობრივ განყოფილების ნივთიერ ღონისძიებათა გასაძლიერებლად, გამართულ იქმნა საღამო-წარმოდგენა, რომელიც მეტად შინაარსიანი აღმოჩნდა და ხალხიც დიდად ნასიამოვნები დაიშალა.

საღამოს მთელი შემოსავალი იყო 656 მან. ხარჯი 389 მან. ასე რომ წმინდა შემოსავალი დარჩა სან. განყოფილებას 267 მან.

ამისთვის ნება გვიბოძეთ უღრმესი მადლობა მიუძღვნათ თქვენი პატივცემული გაზეთის საშუალებით, საღამოს მომწყობთ ნინო და ილია აბაშიძეთ, მარო, გაიანე და კოტე ვაჩნაძეთ, დათო და თამრო ანდრონიკაშვილებს, ლადო და კატო ფურცელაძეთ, და ყველა მათ, ვინც კი რითიმე დახმარება აღმოუჩინა, შრომით და ნივთიერად საღამოს მოწყობა-გამართვაში

გამგეობამ მიიღო აგრეთვე შემოწირულება, შემდეგ პირთაგან: ნიკო პეტ ძე ჩიტაშვილისაგან 50 მან. ალ. სეფიაშვილი 20 მან. ლევან ჩიტაშვილი 20 მან. გ. სესიაშვილი 10 მან. კოლა სესიაშვილი 10 მან. და გოგია კიბიროვისაგან 10 მან. სულ 120 მან.

გამგეობა უღრმეს მადლობას უძღვნის ყველა შემომწირველთ.

ქ. შ. წ. კ. გამავრც. საზ. ვეჯინის განყოფ. გამგეობის თავმჯდომარე ხოხო ჩიტაშვილი.

გამომცემელი
ხამსონ ფირცხალავა
რწმუნებული მთავარ კომიტეტისა.

რკინის გზის მიმოსვლა

ტფილისიდან გავა:

			საათ.	წ.
ფოთისკენ	№ 23	დილის	7	50
"	№ 3	ღამის	10	30
ქუთაისისკენ	№ 9/10	საღამ.	7	17
განჯისკენ	№ 4	ღამის	11	10
"	№ 8	დღის	8	35
სანაინისკენ	№ 4/3c	დღის	1	—

ტფილისში მოვა:

ფოთიდან	№ 24	შუად.	12	47
"	№ 4	საღამ.	6	54
ქუთაისიდან	№ 11/12	დილის	6	53
განჯიდან	№ 3	საღამ.	4	30
"	№ 7	დღის	8	30
სანაინიდან	№ 4c/3	დილის	11	—

ექიმი ბ. მ. მუხაძე იღებს სადოსტაქრო ავადმყოფთ. საღამოს 5—6 ს.-დე კვირა დღეს გარდა. მისამართი: დიდი მთავრის ქ. № 67, ოფიცერთა საეკონომიო საზოგადოების შენობის პირდაპირ. სახლი სვანიშვილისა, ტელეფ 5—77. 1030

ექიმი ქალი რ. ბ. შიშლო-საბაშვილი მედიცინის დოქტორი ჟენევის უნივერსიტეტისა და ედინბურგის მედიკურ-ქირურგიულ კოლლეჯისა. იღებს ყოველ დღე შინაგან, ქალურ და ვენერიულ ავადმყოფთ და იძლევა ხაზებით დარიგებას. სიფილისის წამლობა ახალი მეთოდებით დილას 10—12 ს. და საღამოს 6—7 ნახ. საათამდე. სერგიევის ქუჩა (სოლოლაკი) სახლი № 9. ერევნის მოედნის ახლო ტელ. 14—74. 6087

ექიმი ი. ი. ბერიშვილი დაბრუნდა და განაახლა მიღება ვენერიული, სამარდე ორგანოების, სიფილისის (შეშხაპუნება 606—914) და კანის ავადმყოფობისა. დილით 9 12 ს. და საღ. მოთი 5—8 ს. ქალების მიღება 12—1 ს. კვირაობით მხოლოდ დილით მიხაილოვის მესახევე სასტუმრო „ნოეს" პირდაპირ № 8. 450.

ექიმი ნ. ი. მახვილაძე იღებს სპეციალურად მალარიით (ციება) და ძასი შედეგებით დასნეულებულთ, სისხლის ნაკლებობით, გულისა, ფილტვისა, ქარებით და სხვ. შინაგან სნეულებით ავადმყოფთ ყოველ დღე საღამოს 5—7 ს. ელექტრიზაცია და მასსაჟი. მისამართი მოსკოვის ქ. № 11. 426

ქუთაისის [illegible] წითელი ხიდთან. ქირურგიული და ქალთა სნეულების საავადმყოფო სამშობიარო განყოფილებით [illegible] ყოველ დრო 848

ექიმი [illegible] შინაგანი ავადმყოფობა. განსაკუთრებით ავადმყოფობანი გულმკერდისა: ფილტვების, სასუნთქისა ფილტვების აპკისა, გულის და ჭირკვლებისა. ამოცნობა (დიაგნოზი) და წამლობა ყოველი გვარი ჭლექისა, სისხლნაკლულობისა და მალარიისა. ავადმყოფების მიღება ყოველ დღე გარდა კვირისა საღამოს $4\frac{1}{2}$—6 საათამდე. პეტრე დიდის ქ. № 26. ტელ. 5—86 122

ექიმი დ. შარაშანიძე იღებს ყოველ დღე შინაგან და ბავშვთა სნეულებიან ავადმყოფთ დილის 11—1 ს., საღამოთი 5—8 საათამდე. პავლოვს ქუჩა, № 7. 2130

ექიმი მ. მუსხელიშვილი იღებს ავადმყოფთ დილის 12—2 საათ. ყორღანოვის ქ. № 6.

ექიმი ქბილისა კონსტანტინე აბდაშიანი განაახლა ავადმყოფების მიღება 11—2 საათამდის. მელიქოვის ქუჩა № 11 ექიმი არდაზიანის ბინა. 1219

ექიმი დ. მ. ჯაჯანიშვილი იღებს შინაგან და ბავშვთა სნეულებიან ავადმყოფთ, ყოველ დღე, კვირის გარდა საღამოს 5—7 საათამდე, გუნიბის ქუჩა, № 41. ტელეფ. 14—09. 1032

ექიმი პავლე არდაზიანი დაბრუნდა, იღებს ბავშვთა და შინაგან ავადმყოფთ, დილის 8—9 ს. და საღ. 4—6 ს. მელიქოვის ქ. 12, 9 უბანი. 1002

ექიმი შ. ა. მიქელაძე მიიღებს შინაგან და ბავშვთა სნეულებიან ავადმყოფთ ყოველ-დღე საღამოს 6—7 საათამდე, მიხეილის პროსპექტი № 117.

ექიმი ქ. ფერუშელაშვილი ღებულობს ავადმყოფებს ვენერიული, საშარდე და სასქესო მილის სნეულებანი, სიფილისი (606 და 914), [illegible] საღამოობით $5\frac{1}{2}$—7 საათ. ყოველ დღე გარდა კვირისა კერძო სამკურნალო მიხაილოვის პროსპექტი № 167. 20[illegible]

ქუთაისში

ექიმი ა. ძორძაშვილი დაბრუნდა და განაახლა თვალის ავადმყოფების მიღება დილის 8—10 ს., საღამოთი 5—6 ს. ძველი ტფილისის და ოლდენბურგის ქუჩების კუთხე. 8[illegible]

ექიმი ი. დ. შადაშხერიძე იღებს [illegible] ბებიო და საშვილოსნოს ავადმყოფთ, საღამოს 5—7 ს. მისამართი პე[illegible] როგრადის ქ. № 7. 102[illegible]

ექიმი ი. დ. ჯაფარიძე შინაგანი[illegible] ყურის, ყელის და ცხვირის სნეულებანი. ავადმყოფებს მიიღებს დილი[illegible] 11—1 ს საღამოს 5—7 ს მადათოვის [illegible] № 7 ტელეფონი 17 49. 11[illegible]

მედიცინის დოქტორი მიუნხენის უნივერსიტეტისა ნ. დ. ტურიაშვილი

იღებს ავადმყოფებს ყოველ დღე 12—[illegible] შუადღ. და 4—5 საღ. შინაგანი, ბავშვ[illegible]ბისა, საბებიო და საშვილოსნოს სნეულ[illegible]ბანი. ნიკოლოზის ქუჩა № 7. სიმხოვი[illegible] აფთიაქის გვერდით. 62

კერძო მიხეილის სამკურნალო მუდმივი ლოგინებით.

ავადმყოფების მიღება ყოველ დღე დილი[illegible] 10 საათიდან. მიხეილის პროსპექტი, 167 74

თვალის სამკურნალო მუდმივი საწოლით ექიმ დონხინისა

რომელიც დიდი ხნის განმავლობაში ასისტენტად იყო ვენასა და პარიზში თვალ[illegible] კლინიკებში. თვალით ავადმყოფნი მიიღ[illegible]ბიან დილის 9—1 საათამდე და საღა[illegible] 4—7 ს. მიხეილის პროსპ. № 141 ([illegible]ლოს კინო-თეატრის მახლობლად). [illegible] და საოპერაციო ავადმყოფები სრული[illegible] სიონითაც მიიღებიან.

ექიმ ნავასარდიანის პირველი [illegible] სამკურნალო

(დაარსებულია 1880 წელს)

ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ ყო[illegible] დღე (გარდა კვირისა) დილით:

„606" და „914" 11—12 ს.

ბ. ა. ნავასარდიანი—11—12 ს. [illegible]რგიული და ვენერიული (სიფილის. ავ[illegible]

ე. ი. მაშნერი: 9—10 ს. ქალები[illegible] საშარდისა.

ბ. გ. ავასაროვი: $9\frac{1}{2}$ 2 ს. [illegible] შინაგანი ავადმყ.

ავეტიხიანი—კანისა და ვენერიულ[illegible] მყოფებს $11\frac{1}{2}$ ს.

მ. მ. ბენიამოვიჩი: 10 12 ს. [illegible] ყელისა და ცხვირის სნეულებანი.

ხ. გ. ავეტიხიანი—9—11 [illegible] ბავშვთა ავადმყ.

ი. ი. ტერ-გრიგორიანცი 1[illegible] ნაგანი.

საღამოთი:

ა. ნ. ისაკიანი: 5—7 ს. ქა[illegible] მყოფობანი და ქირურგიული.

რჩევა-დარიგება 1 მან. ხელ[illegible] უფასოდ, კონსულტაციები და[illegible] მორიგებით.

სამკურნალოს დირექტორ[illegible] დოქტორი ა. ნავასარდიან[illegible]